

Latvijas Okupācijas muzeja apkārtraksts

Nr. 51, 2021. gada marts

Museum of the Occupation of Latvia. Newsletter No. 51, March 2021, Rīga

2021. gada janvārī apritēja 30. gadadiena kopš 1991. gada barikādēm, kad, atsaucoties uz Latvijas Tautas frontes aicinājumu, Latvijas iedzīvotāji Rīgā ieveda smago lauksaimniecības un meža tehniku, sakrāva celtniecības materiālus un pielāgotus aizsardzības līdzekļus, lai svarīgākās valsts iestādes – Augstāko Padomi, Ministru Padomi, radio un televīzijas centru Zaķusalā, Radio namu Doma laukumā – un Rīgas tiltus nosargātu no PSRS karaspēka uzbrukuma. Barikādes notika no 1991. gada 13. janvāra līdz 27. janvārim. Barikāžu laiks cilvēkus pārliecināja, ka neatkarīga Latvijas valsts patiesi ir iespējama. Fotogrāfija no Latvijas Okupācijas muzeja krājuma, autors – Valdis Šteinbergs ● January 2021 marked the 30th anniversary of the 1991 Barricades, when in response to an appeal from the National Front, people came to Riga with heavy farm and forestry equipment and erected barricades from construction materials and other objects to defend important state institutions – the Supreme Council, the Ministry of the Interior, the Radio and TV Tower on Zaķusala island, the Radio building in Dome Square – and Riga bridges from Soviet military attack. The barricades stayed in place from January 13 to January 27. The successful defense of the barricades convinced Latvians that an independent Latvia was possible. Foto from the Museum of Occupation Collection, photographer – Valdis Šteinbergs

Gandrīz mājās

Uzņemoties Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēdes pienākumus, apsolos darīt visu, kas manos spēkos, lai attaisnotu biedru doto uzticību.

2021. gads LOMB valdei un visai muzeja saimei būs īpaši saspringsts, jo atgriezīsimies savās mājās Latviešu strēlnieku laukumā. Tagad jau skaidri redzam muzeja ārējās un iekšējās kontūras, tomēr vēl jāpabeidz milzums ne mazāk nozīmīgu darbu, pirms varam atstāt mūsu pagaidu mājvietu Raiņa bulvārī. Nepacietīgi gaidām, kad Valters Nollendorfs, kura kā LOMB valdes priekšsēža visdižākais lolojums bija īstenot Okupācijas muzeja ēkas rekonstrukciju, modernizāciju un paplašināšanu, mūs aizvedīs atpakaļ muzeja īstajās mājās.

Jau tagad plānojam, kā vislabāk un interesantāk izmantot tās iespējas, ko mums dos jaunā eksposīcija un modernās telpas, lai Okupācijas muzejs būtu tā vieta, kuru apmeklē ne tikai tūkstošiem ārzemnieku, bet arī tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju. Gribam attīstīt muzeja draugu kustību Latvijā, lai mūsu tautieši atjaunoto muzeju uzskatītu ne tikai par zinību avotu, bet arī par sabiedriskās domas urdītāju un attīstītāju, vietu, kur arvien rosinoši pulcēties.

Sirsnīgi pateicos visiem visā plašajā pasaulei, ka esat mūsu labvēli un atbalstītāji. Bez jums mums nebūtu ne tik cēlu mērķu, ne tik lielu sasniegumu. Ticus, ka jūsu labās domas un atbalsts turpinās būt pamats muzeja drošai nākotnei.

Almost Home

As the newly elected chairperson of the Board, I wish to assure you that I shall do my utmost to justify the confidence placed in me by the members of the Occupation Museum Association of Latvia.

2021 will be an extraordinarily challenging year both for the Board and the Museum staff, because we shall return to our home on Strēlnieku Square. The exterior and interior contours of the Museum are clearly visible; nonetheless, numerous essential tasks must be completed before we can leave our temporary home at Raiņa Boulevard. We wait impatiently for the day when our erstwhile chairman Valters Nollendorfs, whose most cherished project was the reconstruction, modernization, and enlargement of the Museum structure, will lead us back to our Museum home.

Currently we are planning how to take advantage of the Museum's new exposition and modern facilities so that the Museum attracts not only thousands of visitors from abroad, but also thousands of visitors from Latvia. We wish to launch a Friends of the Occupation Museum movement in Latvia, so that the local population considers the Museum not only as a source of knowledge, but also as a catalyst for examining and forming public opinion, and an intellectually stimulating meeting place.

My warmest thanks to everyone throughout the world who has been a friend and a benefactor of the Museum. Without you, our goals would not have been as lofty, nor our achievements as great. I am confident that your good wishes and support will continue, and will serve as the bedrock for the Museum's future.

Dzintra Bungs

Manas trīs muzeja saimes

Mani vissirsnigākie laba vēlējumi jaunajai Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēdei Dzintra Bungs! Viņas ziņā nu visas Latvijas Okupācijas muzeja saimes, manā skaitā – trīs.

Liels paldies šīm trim saimēm, kas man uzticējušās kā vadītājam un mērķtiecīgi veikušas kopējo darbu, par spīti šķēršļiem un grūtībām, ar kurām mums bijis jāsastopas.

Muzeja saime. Tie nedaudzie, kuri sekoja profesora Paulā Lazdas aicinājumam 1993. gadā, bija brīvprātīgi talcinieki. Viņi darīja visu, un viņu pirmā saimniece Gundega Michele rūpējās, lai viss būtu padarīts. Laika gaitā muzeja saime nu ir pieaugusi līdz pussimtam. Ne vairs visi dara visu, bet jau kā algoti profesionāli sadarbojas kopējā muzeja misijas darbā. Es sākumā piedāvāju mazo pirkstiņu. Paņēma visu roku. Bet darbs rada darbu, un beigās piestrādāju abi roki. Esmu pateicīgs, ka manu darbošanos muzeja saime pieņēmusi un reizēm atzinusi par labu esam. Tas ir pagodinājums un gandarījums. Esmu daudz ieguvis un mācījies no jums visiem. No literatūrzinātnieka esmu kļuvis par publisku vēsturnieku. Vislielākais prieks, ka, par spīti izaicinājumiem un pārbaudījumiem gadu gaitā, profesionālajai muzeja saimei ir laba saimniece, ka saimē valda mērķtiecība, saskaņa un gatavība atgriezties un strādāt savās jaunajās vecajās mājās – Latviešu strēlnieku laukumā.

My Three Museum Communities

My most sincere wishes to the new Chairwoman of the Latvian Occupation Museum Association Dzintra Bungs. She is now taking charge of all of the communities of the Museum of the Occupation of Latvia. By my count there are three.

My heartfelt thanks to these three teams that have trusted my leadership and have moved without deviation toward our common goals despite difficulties and obstacles that we have encountered.

The Museum Community. Those few who answered the call of Professor Paulis Lazda in 1993 were volunteers who wanted to help and who did everything that was necessary. Gundega Michele was their first manager, who made sure that everything got done. The Museum community now has grown to half a hundred. No longer everybody does everything, but now salaried professionals cooperate in carrying out the Museum's mission. I first offered my pinkie finger to help; they took my hand; eventually I was involved with both my hands. I am thankful that the Museum community has accepted my help and at times even praised it. That is an honor and a satisfaction. I have both learned and gained a lot from you. From a scholar of literature I have become a public historian. But my greatest joy is the fact that after all the challenges and tribulations the professional Museum community has a good leader and that a spirit of purposefulness, cooperation prevails as the Museum is finally ready to move back to its renewed and expanded old abode. I will be happy to help at least with my pinkie finger.

Būšu gatavs palīdzēt kaut ar mazo pirkstiņu.

Muzeja biedrības saime. Sākumā bija OMF, Okupācijas muzeja fonds, un tā dabinātāji bija arī tie, kas muzejā strādāja un arī gādāja, lai tas būtu. Izveidot muzeju no nekā, sagādāt tam telpas un līdzekļus bija uzdrīkstēšanās, un paldies viņiem par to! Mani pamazām ievilka jau sākumā, bet pa īstam – kad kļuvu par valdes priekšsēdi pirmo reizi 1998. gadā. Muzejs auga, un bija jāgādā līdzekļi, daudz līdzekļu. Kad Rīgas pilsēta draudēja nojaukt muzeja mājvietu, kādreizējā Latviešu sarkano strēlnieku muzeja ēku, bija jācīnās par tās saglābšanu. Bet muzejs jau bija kļuvis par atzītu institūciju, un toreizējās OMF padomes nelokāmā aizmugure ļāva tam izturēt un noturēties. Beigās Latvijas valsts pieņēma Latvijas Okupācijas muzeja likumu un uzņēmās muzeja ēku pārbūvēt un paplašināt. Tagad OMF kļuvis par LOMB – Latvijas Okupācijas muzeja biedrību. Muzejs – par Latvijas valsts akreditētu un starptautiski atzītu atmiņas institūciju. 2001. gadā iecerētā arhitekta Gunāra Birkerta ēka ar balto piebūvi, kas tumšo pagātnes mantojumu velk gaismā, visbeidzot gandrīz gatava. Muzeja saime, biedrības saime un tās valde ir izturējusi un sāk dinamiski atjaunoties, lai pilnībā izmantotu jaunās ēkas piedāvātās iespējas. OMF un LOMB man pavisam 15 gadus uzticējusi būt saimniekiem. Tāpēc mana pateicība jums visiem un it sevišķi manu valžu locekļiem un protokolistiem par uzticēšanos, par noturīgo ticību muzeja misijai, par demokrātiski konstruktīvu lēmumu apspriešanu un par mērķtiecīgu un tālredzīgu lēmumu pienemšanu.

Ticētāju saime. Pati lielākā muzeja saime ir tie cilvēki Latvijā un pasaulei, kas jau sākumā ticeja muzeja idejai, uzticējās muzeja veidotājiem un ar savu noturīgo dāsnumu palīdzēja to veidot par svarīgāko okupācijas laika atmiņas, piemiņas un atgādinājuma vietu Latvijā. Tie ir tūkstošiem ziedotāju, kas ieguldījuši miljonus, lai muzejs varētu darboties un attīstīties. Un tie daudzie, kas dāvājuši savus pakalpojumus un darbu muzeja labā. Bet tas nebūtu varējis notikt, ja nebūtu to tūkstošu, kas muzejam uzticējuši savus dzīvesstāstus, dokumentus, fotogrāfijas, mākslas darbus un piemiņas lietas. Tās ir naudā nenovērtējamas vērtības muzeja krājumā, kas muzejam ļauj uzrunāt apmeklētājus un piepildīt savu misiju. Man muzeja un biedrības darbā bijusi iespēja tikties ar daudziem šīs diemžēl dilstošās, daudzveidīgās saimes locekļiem. Sirsnīgs paldies tiem, kuri izdzīvojuši Sibīriju, kuri man nākuši pretī un uzticējušies kā savējam! Liels paldies pazīstamajiem un jauniepazītajiem trimdas latviešiem par viesmīlību un dāsnumu manos līdzekļu piesaistīšanas ceļojumos! No jums visiem esmu mācījies, ka, par spīti visiem varmācīgajiem un skarbajiem pārbaudījumiem un naidīgo varu centieniem mūs ar varu skaldīt un šķirt, mūsu tautā netrūkst ne mīlestības, ne labestības, ne ticības. Mūs visus vieno apziņa un pārliecība, ka Latvijas tauta, zeme un valsts ir vērtības, kas jāglabā un jāsargā.

The Museum Association Community. In the beginning there was the Occupation Museum Foundation (OMF) and its founders were also the ones who not only worked but also made sure that the Museum would be. Creating a museum from practically nothing, finding exhibition space and material basis was a huge challenge. In a minor way I was pulled in early on, but in earnest when I became Chairman of the Executive Board in 1998. The Museum was growing then, and it needed financing, a lot of financing. A real struggle was on our hands when the City of Riga threatened to tear down our home, the building of the erstwhile Museum of the Latvian Red Riflemen. But the Occupation Museum had become a widely recognized institution by then, and the steadfast backing of the OMF Council helped us persist and prevail. Eventually, the Republic of Latvia adopted the Occupation Museum Law and promised to reconstruct and expand the building. Now the OMF has become the LOMB, Occupation Museum Association of Latvia, and the Museum – a state-accredited and internationally recognized memory institution. The building, as first envisioned by the renowned architect Gunnar Birkerts in 2001, its white addition pulling the dark past legacy into light, is finally nearing completion. The Museum and the Association communities have come through and are dynamically rejuvenating themselves to take advantage of the opportunities offered by the new building. For altogether 15 years the OMF and LOMB community has entrusted me with stewardship. Therefore, my thanks to you all, but especially the members and minute-keepers of the boards, for your trust, your enduring faith in the Museum's mission and your democratic and constructive discussions that have resulted in purposeful and farsighted legislation for the future.

The Community of Believers. The largest community, however, is made up of all those in Latvia and the wide world who from the beginning believed in the Museum's idea, who trusted the Museum's founders and developers and whose enduring largesse helped it to become the most important place in Latvia where the occupation period is remembered, its victims commemorated, and the crimes of the occupation regimes are reminded of. These are thousands of donors who have invested millions to enable the Museum's work and development and all those who have donated their invaluable services from day one. But that would not have been possible without the thousands who have entrusted to the Museum for safekeeping their life stories, documents, photographs, art works, artifacts, and memorabilia. Those are priceless treasures in the Museum's archives that allow the Museum to address its visitors most directly in a human way and thus to fulfill its mission. Working in the Museum and representing it in the public I have met many members of this diverse and inevitably dwindling community. My heartfelt thanks to those who survived Siberia, opened up to me and treated me as their own. Many thanks to old friends and newly acquainted exile Latvians for opening up their homes and pocket books during my fundraising trips. From you all I have learned that despite the violent and harsh experiences and trials and all hostile attempts to tear us up and apart as a nation, we have lost neither love, nor goodwill, nor faith. We all are joined by the awareness and the conviction that the Latvian nation, the Latvian land, and the Latvian state are treasures that must be preserved and guarded.

Valters Nollendorfs

Izmainas Latvijas Okupācijas muzeja biedrības vadībā

2021. gada 30. janvārī notika Latvijas Okupācijas muzeja biedrības (LOMB) biedru kārtējā sapulce, kurā biedri lēma par jaunu valdes priekšsēdi, jo Valters Nollendorfs jau iepriekš bija paziņojis, ka savas amata pilnvaras noliks. Aizklātā balsojumā ar 38 balsīm par valdes priekšsēdētāju tika ievēlēta Dzintra Bungs.

Biedrībā uzņēma četrus jaunus biedrus: Ingrīdu Kariņu-Bērziņu, Gundegu Feldmani-Zāns, Ziedoni Grigorjevu un Ivetu Mediņu. Tādējādi šobrīd LOMB ir 48 biedri.

Ievēlēti trīs valdes locekļi, jo iepriekšejam valdes sastāvam, izņemot Oskaru Gruziņu, darbības termiņš beidzās 2021. gada 20. janvārī. Pēc biedru aizklātā balsojuma jaunajā valdē no 2021. gada 30. janvāra darbosies Dzintra Bungs (valdes priekšsēde), Oskars Gruziņš, Guntars Krasts, Rihards Pētersons, un Anna Putniņa.

Biedri apstiprināja arī muzeja un Stūra mājas 2021. gada operatīvo budžetu un darba plānus. Viens no būtiskajiem balsojumiem bija par ieejas maksas ieviešanu atsevišķām apmeklētāju grupām. Biedri to atbalstīja, nosakot, ka precīzi jāizstrādā cenu politika un atlaižu principi, tajā skaitā arī bezmaksas ieeja konkrētām sabiedrības grupām. Biedrības biedrs Ritvars Jansons rosināja rīkot diskusiju par biedru naudas ieviešanu LOMB biedriem.

Nākamā LOMB biedru sapulce paredzēta 2021. gada jūlijā.

Solvita Vība: izturēt un nepadoties

“Šķurgani indivīdi šai tautai nav vajadzīgi!” Šos vārdus 1991. gadā barikāžu laikā, esot kopā ar visiem barikāžu aizstāvjiem, Doma laukumā Rīgā teica dzejnieks Imants Ziedonis, tā iedvesmojot un uzmundrinot. Šogad janvārī atcerējāmies šo notikumu 30. gadadienu. Cik garā lieli un stipri bijām, lai bez ieročiem stātos pretī neuzvaramam militāram pārspēkam! Tā nebija garās diskusijās plānota stratēģiska rīcība, bet gan mūsu tautas – barikāžu saimes – dzīvs gara spēks, dabiska savas esības nosargāšana. Tās bija piecpadsmit dienas, kad dzīvojām tikai vienai piepildāmai, kopējai vērtībai – brīvībai. Skatoties tā laika dokumentālās liecības, pārņem savīlojums par “bezstrīdu laiku”, kad visi bijām dvēseļu radinieki un draugi.

GADS AR NOZĪMI

Kāpēc ar barikāžu laiku sāku savu atskatu par 2020. gada norisēm Latvijas Okupācijas muzejā?

2020. gads neatkarīgi no tā, kādā pasaules uzskatā vērtējam dzīvi, atkal ir apliecinājis patiesību – visam ir nozīme! 2020. gadā pēkšņi pazaudējām pasaules kārtību “pa vecam”.

Changes in the Board of the Occupation Museum Association of Latvia (LOMB)

After years of service, Valters Nollendorfs announced his resignation as Chair of the Board of Directors. At the Association's meeting on 30 January 2021, Dzintra Bungs was elected as the new Chair.

The terms of three Board members expired 20 January 2021, while the term of Oskars Gruziņš continued. Balloting at the 30 January 2021 meeting reconstituted the Board as follows: Dzintra Bungs (Chair), Oskars Gruziņš, Guntars Krasts, Rihards Pētersons, and Anna Putniņa.

At the same meeting, four new Association members were elected: Ingrīda Kariņa-Bērziņa, Gundega Feldmane-Zāne, Ziedonis Grigorjevs, and Ivetu Mediņa. This brings Association membership to a total of 48.

During the meeting, Association members approved 2021 budgets and goals for both the Museum and the exhibition in the KGB building. Association members voted to initiate an admission charge to the Museum. Admission rates, including free admission for designated groups, will be determined. Association member Ritvars Jansons suggested considering the introduction of dues for Association membership.

The Occupation Museum Association will hold its next meeting in July 2021.

Iveta Mediņa, LOMB sekretāre • Secretary of the Occupation Museum Association of Latvia

Solvita Vība: Endure and Don't Surrender

“This nation has no need for wishy-washy individuals!” With these words poet Imants Ziedonis inspired and reenergized fellow defenders of the Barricades as they stood together in the Riga Dome Square in 1991.

This January, we commemorate the 30th anniversary of the Barricades. How strong in spirit we were to stand unarmed facing an invincible military might! That action was not the result of long strategic planning sessions, but of the inner strength of the nation – the barricade community – rising spontaneously to defend its very existence. Those were fifteen days when we lived for one attainable, common goal – freedom. Reviewing contemporary documents, I am moved by the deeply emotional memory of this “time of solidarity.”

A YEAR FULL OF MEANING

Why do I begin my review of the activities of the Latvian Museum of Occupation in 2020 with a recollection of the Barricades?

2020 was a year that – regardless of the global perspective from which we view life – again proved that everything has meaning. In 2020 we suddenly lost the concept “as usual.”

Pandēmija daudziem atņēma darbu un brīvā laika pavadišanas iespējas, ērtības un labumus, pie kuriem bija pierasts. Daudzi zaudēja mīlus cilvēkus. Tomēr vairāk nekā par citiem gadiem vērtējumos esam dzirdējuši par mācībstundām, par iespējām sakārtot ne tikai grāmatu plauktus un grabažu šķūnišus, bet arī sevi un savas vērtības, lai saprastu, kam patiešām ir nozīme!

Pagājušajā gadā mums bija jācīnās – ne uz barikādēm, bet vairāk ar sevi. Ilgi gaidot atpakaļ dzīvi “pa vecam”, dzirdējām egoistiskos “es gribu” un “man vajag”. Baisi bija dzirdēt mesijas lomu uzņēmušos kritiķus noniecinām darbības, kas bija vērstas uz to, lai sargātu cilvēku veselību un dzīvību. Laiks rādīs, kādi mēs atgriezīsimies pēc Covid-19, bet gribas cerēt, ka spēsim rīkoties, radīt, kalpot un iestāties par to, kam ir nozīme.

Vērtējot 2020. gadu, varu teikt, ka ir bijis daudz darāmā un ir daudz padarīts. Lielākais ieguvums – pandēmija nav skārusi muzeja saimi. Tāpēc turpinās mūsu kopējais darbs muzejā, Latvijā un visur tālienē, kur muzeju atbalsta mūsu draugi.

ESAM VARĒJUŠI!

Kaut arī Covid-19 pandēmija būtiski ietekmēja muzeja darbu un iepriekšējā gadā muzejs 101 dienu bija slēgts, uzņēmām 27 677 apmeklētājus: pagaidu ekspozīcijā Raiņa bulvārī – 7417, Stūra mājas bezmaksas izstādē – 12 532, Stūra mājas gidi vadītās tūrēs – 7728. Tas gan ir trīs reizes mazāk nekā 2019. gadā, tomēr izmantojām visas iespējas strādāt.

Laikā, kad muzejs un izstāde Stūra mājā bija atvērta, to apmeklēja sešpadsmit valsts viesu delegācijas – Ukrainas Augstākās Radas priekssēdētājs V. E. Dmitro Razumkovs, Melnkalnes prezidents Milo Djukanovičs, Šveices Konfederācijas Nacionālās padomes prezidente V. E. Izabella Morē un Islandes ārlietu ministrs Gudlaugirs Tours Toudarsons. Īpaši jāmin Latvijas valstij un muzejam nozīmīgā Francijas Republikas prezidenta Emanuēla Makrona vizite.

Esam spējuši ātri pielāgoties “sarunai attālināti”, piedāvājot muzeja saturu digitālā vidē: ir sagatavota piecu videostāstu sērija “Bērnība. Pieci stāsti par” par bērnību dažādos laikos un eksposīcijas apskates 11 virtuālie sižeti. Attālinātā formātā esam noorganizējuši arī skolotāju kursus.

Īpaši lepni esam par muzeja krājumu – gada beigās tajā bija **53 898** nacionālā krājuma vienības. Pagājušajā gadā tas papildināts ar **2127** vienībām un jaunām videoliecībām 40 stundu garumā.

Īpašs prieks, ka 2020. gadā tomēr varējām klātienē tikties ar dažiem mūsu apmeklētājiem. 12. jūnijā, muzeja atvēršanas dienā pēc pirmā pandēmijas vilņa, notika aktiera un režisora Ērika Vilsona monoizrāde “Mana Magadana”.

15. jūnijā Baltinavas novada muzejā tika atvērta muzeja izstāde “Masļenki. 1940”, klāt esot Latvijas Valsts prezidentam, muzeja goda patronam Egilam Levitam un iekšlietu ministram Sandim Ģirģenam.

6. novembrī atklāja izstādi “Brīvības piemineklis 1935–2000”. Izstāde veidota ar Rīgas domes finansiālu atbalstu. Īpašs izstādes eksponāts ir Latvijas armijas Štāba bataljona karavīru sarakstītā dziesmu klade, kurā ar “Lāčplēša dziesmas” tekstu ir atzīmēta pēdējā goda sardze pie Brīvības pieminekļa 1940. gada 17. jūlijā.

The pandemic denied many their usual work, options for free time activities, accustomed comforts, and benefits. Many persons lost loved ones. However, more often than in former years, we also learned about educational opportunities, the possibility not only to organize one's bookshelves and storage areas, but also organize oneself and one's values – to gain an understanding of the truly meaningful.

Last year we had to fight – not on the barricades, but with ourselves. During the long wait for a return to “normal” we heard egotistical “I want” and “I need.” It is dreadful to hear self-designated “messiahs” criticizing measures to protect our health and lives. Time will tell in what state we will be after Covid, but I would like to hope that we will act, create, and stand up for that which is meaningful.

Looking back on 2020, I can say, that there was much to be done and much has been done. Our greatest bonus – that the pandemic has not directly touched the Museum staff. Therefore, our work continues in the Museum, in Latvia, and everywhere where our friends support the Museum.

A LITTLE ABOUT NUMBERS

When the Museum and the exhibit in the KGB Building were open, we hosted sixteen state delegations including the President of France Emanuel Macron.

We have quickly adjusted to “distanced communication,” offering the content of the Museum digitally. A series of five video-stories have been created: “Childhood. Five Stories About...,” that reflect on childhood at various times. We have prepared 11 video clips of Museum guides telling the occupation story. 88,288 visitors accessed the Museum home page in 2020.

We are especially proud of the Museum Collection – at the end of 2020 we had 53,898 units in the National Catalogue. Last year they were supplemented with 2,127 artifacts and 40 hours of new video testimony. The Collection was visited by 456 individuals for research and consultations.

We are especially pleased that in 2020, observing all the necessary precautions, we were able to meet with some visitors in person.

On 15 June the Baltinava Museum opened our Museum exhibit “Masļenki 1940” (created by A. E. Feldmanis in 2000). The President of Latvia Egils Levits and the Minister for the Interior Sandis Ģirģens attended the opening.

“The Freedom Monument 1935–2000” is our temporary exhibition that received financial support from the Riga City Council and shows the unique Museum Collection of photographs of the Freedom Monument in Riga. A special item exhibited is a hand written song book of the Honour Guard Battalion soldiers. Next to the “Bearslayer’s song” the last entry was made on 17 July 1940 by the last honour guard for the next fifty years. The opening was attended by the Riga mayor Mārtiņš Staķis and the Commander of the National Armed Forces Staff Battalion, Commander Senior Grade Seldzis Grasmanis who presented the Museum with a donation from the battalion soldiers for the restoration of the song book.

ABOUT DONATIONS AND TICKETS

As a result of the Covid-19 pandemic, Museum visitor donations have decreased, and income for the year 2020 totaled 653, 691 € (including 239, 863 € for grants and specific projects). Expenses however totaled 919 299 €, including 577,509 € for salaries. Therefore, one of our biggest challenges for 2021 will be to ensure adequate funding for the work of the Museum.

At the meeting of the Museum Association on 30 January 2021, the members voted in support of paid admission to the Museum for

Fotoizstādes "Brīvības piemineklis" atklāšanā Nacionālo bruņoto spēku Štāba bataljona komandieris komandkapteinis Seldzis Grasmanis nodeva muzeja direktorei Solvitai Vībai bataljona karavīru kopziedojumu ● At the opening of the photo exhibition "Brīvības piemineklis" (The Freedom Monument), Latvian Armed Forces Commander of the National Battalion Headquarters Battalion Captain Seldzis Grasmanis gave a donation from his unit's soldiers to the Museum's director Solvita Vība

Izstādes atklāšanā piedalījās Rīgas mērs Mārtiņš Staķis un Nacionālo bruņoto spēku Štāba bataljona komandieris komandkapteinis Seldzis Grasmanis, kurš muzejam nodeva bataljona karavīru kopziedojumu dziesmu klades restaurācijai.

PAR ZIEDOJUMIEM UN BILETĒM

Covid-19 pandēmijas ietekmē samazinājies arī ziedojuju apjoms, līdz ar to arī ieņēmumi 2020. gadā kopumā – **653 690,66 eiro** (tajā skaitā dotācijas un projekti – 239 863 eiro). Izdevumi 2020. gadā – **919 298,78 eiro**, tajā skaitā darbinieku algām 577 509 eiro. Tādējādi viens no lielākajiem izaicinājumiem 2021. gadam būs līdzekļu piesaiste, bet, apvienojot spēkus, mums tas noteikti izdosies!

Biedrības pilnsapulce 2021. gada 30. janvārī lēma, ka viens no muzeja ienākumu avotiem pēc rekonstruētā nama atvēšanas varētu būt ienākumi no ieejas kartēm atsevišķām apmeklētāju grupām, taču muzejs ir apņēmies īpašām sabiedrības grupām saglabāt bezmaksas ieeju vai noteikt ieejas maksas atlaides.

STŪRA MĀJAS STATUSS

Gada nogalē tika pieņemti nozīmīgi lēmumi par Stūra māju. 30. novembrī Latvijas valdība nolēma pārtraukt Stūra mājas izsoli. 17. decembrī ēkai tika piešķirts valsts nozīmes vēsturiska notikuma vietas statuss.

Šī gada 5. februārī muzejs saņēma Būvniecības valsts kontroles biroja atzinumu par ēkas pagalma pārseguma bojājumiem – ir aizliegta Stūra mājas daļas ekspluatācija.

some visitor groups while continuing to provide entry at no cost for other groups as well as identifying special days when entry is free for everyone.

THE STATUS OF THE KGB BUILDING

On 30 November the government cancelled the scheduled auction of the building and is now searching for other means of financing its maintenance and necessary repairs. On 17 December, the committee responsible for oversight of national memorials conferred on the entire building at Brīvības Street 61 the status of a building where historically significant events have taken place, that is, where "the repressive institutions of the Communist regime carried out their activities."

On 5 February the Museum was notified that from now on access to the inner courtyard and several other areas is prohibited because of unsafe conditions. Access to the Museum exhibit area and guided tours will not be affected, but the inner courtyard played an important role in the story of KGB activities there.

It is important that the government should develop a long-term plan for the preservation and use of the building and identify resources for necessary repair work to avoid decay and the closing of the Museum exhibition.

THANK YOU!

First, my gratitude to the Board of the Occupation Museum Association of Latvia (LOMA) – especially to Valters Nollendorfs for our combined efforts during this difficult year, for his admirable ability to meet challenges, and – quoting Goethe – to "continue striving."

leskats muzeja jaunajā eksposīcijā

Šobrīd valdībai būtu svarīgi sagatavot Stūra mājas saglabāšanas un izmantošanas ilgtermiņa plānu, kā arī rast finansējumu neatliekamajiem ēkas saglabāšanas darbiem.

PATEICOS!

Paldies Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdei, īpaši paldies Valteram Nollendorfam par kopā būšanu grūtajā gadā, par apbrīnojamu spēju mierā uzņemt pārbaudījumus un, citējot Gēti, iet tālāk, paldies valdes locekļiem Dzintra Bungs, Rihardam Pētersonam, Guntaram Krastam un Oskaram Gruziņam.

Šī gada lielākais izaicinājums un darbs bija pie muzeja jaunās eksposīcijas. Paldies Sarmītei Ēlertei, Viesturam Kairišam, Dzintra Bungs, Valteram Nollendorfam! Paldies visai Vēstures zinātnes komisijai, īpaši profesoram Paulim Lazdam un Edvīnam Šnorem! Paldies maniem kolēgiem muzejā Aijai Ventaskrastei, Taigai Koknevičai, Gundegai Michelei, Leldei Neimanei, Ingūnai Rolei, Vinetai Poriņai!

Liels paldies muzeja Saimniecības daļas vadītājam, galvenajam cīlvekam, kas uzrauga būvdarbus Latviešu strēlnieku laukumā, Ziedonim Grigorjevam!

Paldies Stūra mājas aktīvajiem un radošajiem kolēgiem, organizējot tūres Stūra mājā laikā, kad tūristu plūsma uz Latviju bija apstājusies!

Īpašs paldies OMFA – Irēnei Lazdai, Paulim Lazdam un viņu čaklajiem palīgiem Pēterim Bolšaitim, Ilzei Resnis, Jurim un Olitai Kiniem, Arturam Gravam, Intam Rupneram, Ērikam Kākulim, Vairai Pelēķei-Christopher, Jurim Mežinskam, Andrejam Lazdam, kas gādā par to, lai muzeja pavardā neizdzistu guns! Paldies muzeja atbalsta organizētājiem tālumā Inārai Graudiņai, Dagnijai Staško, Inesei Auziņai-Smith! Inesei īpašs paldies par izstādi "Latvieši Lielbritānijā"!

Paldies Ritvaram Jansonam par sadarbību, Kultūras ministrijas saspringtajā darba grafikā domājot par muzeja vajadzībām! Sirsnīgs paldies visiem, kas ziedojuši muzejam grūtajā gadā! Īpašs paldies Daugavas Vanagu Toronto nodaļai par gada noslēgumā sniegtu 33 000 euro ziedojumu auditorijas aprīkojumam! Paldies kolēgiem muzejā, kas darbojas līdzekļu piesaistē un mums mīlo ziedotāju aprūpē, – Līgai Strazdai, Inesei Jansonei, Ivaram Švānfeldam un Dzintri Nollendorfai!

Paldies biedrības Attīstības komisijai – Egonam Piķelim, Sarmītei Ēlertei, Ilmāram Mežam, Edvīnam Šnorem, Taigai Koknevičai –, domājot par muzeja nākotnes plāniem!

Paldies vecbiedram Pēterim Bolšaitim, ilggadējam biedrības kases pārraugam un padomdevējam, paldies Maijai Sinkai – aktīvai, rosīgai latviešu valodas un muzeja topošās ēkas sardzē!

2021. GADA CEĻŠ

2021. gads muzeja vēsturē noteikti būs rekonstruētās muzeja ēkas un jaunās eksposīcijas atvēšanas gads, ko muzeja dibinātāji, saime un muzeja atbalstītāji ir gaidījuši ilgi. Dodoties ceļā uz atjaunoto ēku, nemsim līdzi tikai pašu nepieciešamāko, pašu svarīgāko, pašu dārgāko: muzeja misiju "Atcerēties. Pieminēt. Atgādināt." un vērtības – godīgumu, taisnīgumu un drosmi. Lielākais izaicinājums muzeja saimei būs piepildīt ēku ar saturu plašākā nozīmē, lai muzejs kļūtu par vietu labā dzīmšanai un par vietu, kur pulcējas dvēseļu draugi.

Ekspozīcijas darba grupas sanāksme "H2E" birojā 2020. gada martā ● The new exposition advisory group meeting at the H2E office in March 2020

Thank you to the members of the Board, Dzintra Bungs, Rihards Pētersons, Guntars Krasts, and Oskars Gruziņš.

Our biggest challenge this year was creating the new exposition. My thanks to everyone – Sarmīte Ēlerte, Viesturs Kairišs, Dzintra Bungs, Valters Nollendorfs. Thank you to the whole History Committee, especially Professor Paulis Lazda and Edvīns Šnore.

My gratitude to the Head of the Museum Technical Staff, the person who is supervising the reconstruction and all construction work on Latviešu strēlnieku Square, Ziedonis Grigorjevs.

Thank you to our knowledgeable, active, and creative colleagues for reaching out to the public, organizing tours of the KGB Building at a time when the flow of tourists to Latvia had practically stopped.

Special thanks to the Occupation Museum supporters (OMFA) in the USA – Irene Lazda, Paulis Lazda, and other energetic members, Pēteris Bolšaitis, Ilze Resnis, Juris and Olita Kīns, Arturs Grava, Ints Rupners, Erik Kākulis, Vaira Pelēķe-Christopher, Juris Mežinskis, and Andrejs Lazda, who all work to keep the hearth glowing. Thank you to other Museum supporters abroad, Ināra Graudiņa, Dagnija Staško, Inese Auziņa-Smith.

Thank you to Ritvars Jansons for finding the time to consider the needs of the Museum in the Ministry of Culture despite his own demanding schedule.

A sincere thank you to everyone who donated to the Museum during this difficult year. Thank you to my Museum colleagues who work in fundraising and acknowledging our valued supporters.

Thank you to the LOMB Development Committee – Egons Piķelis, Sarmīte Ēlerte, Ilmārs Mežs, Edvīns Šnore, Taiga Kokneviča for the long Thursday evenings spent considering the future development of the Museum.

PLANS FOR 2021

For the Museum 2021 will surely be the year that marks the opening of the reconstructed building and the new exposition that the founders of the Museum, the Museum staff, and supporters have long-awaited. When we return to the reconstructed building we will take with us only that which is the most sacred, the most important – the mission of the Museum "Remember, Commemorate, Remind" and our moral values – honesty, justice, and bravery. Our biggest challenge will be to create in the building such a positive atmosphere that the Museum becomes a place for goodness where kindred souls can gather.

Muzeja ziedotāji tiks godināti, viņu vārdus parādot sarakstā ekspozīcijas beigās. Vizualizācija – dizaina studija “H2E” ● The donors will be acknowledged in lists at the conclusion of the exhibition. Visualization – Design Studio “H2E”

Ziedotāji muzeja jaunajai ekspozīcijai

Vairāku gadu garumā muzejs saņēmis mērķa ziedojuimus arī ekspozīcijas izveidei. Ziedotāji ir vairāk nekā 30 organizāciju un vairāk nekā 50 privātpersonu.

Organizāciju vidū ir Amerikas Latviešu apvienība, Daugavas Vanagi un to nodaļas, Montreālas Latviešu sabiedriskais centrs, korporācija “Fraternitas Lataviensis”, studenšu korporācija “Imeria”, Sidnejas Latviešu biedrība, Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrība, Otavas Latviešu organizāciju padome, Minsteres Latviešu ģimnāzijas 13. izlaiduma klase.

Dāsnākie ziedotāji ir Biruta un Augsts Grasis, Vivita Krievs Leonard, Velta un Jānis Lazda, Bruce Hasenkamp, Andris Mačs, Dzintra Bungs, Valters Nollendorfs, Eigits Dāvis Timermanis, Juris Petričeks, Valija un Modris Galenieks, Jānis Ferliņš, Ilze un Richard Schwartz, Tupešu Jānis un Māra, Millija Lūsiņa Howe.

Ar ziedojuumiem pieminēti: pulkvedis Rūdolfs Krievs, pulkvedis Vilis Janums, Jūlijs Elmārs Kūlnieks, Mārtiņš Lēgers, Astra Lagzdiņa, Juris Zonbergs, Kārlis Augusts Bušs, Arveds, Bertrams un Pauls Rozenbergi, Rita Petričeka, Rita Kaufmane, dzejnieks Ivars Lindbergs, Kārlis Edgars Muške, Inta Nollendorfa, Nikolajs un Irma Reinfeldi, Alma Podrecik Mačs, Inta Mačs Hasenkamp, Dr. Austra Rudzīte.

Special Donations for the New Exposition

Over the years of organising funding drives for the new exposition special donations for that purpose have been received from more than 30 Latvian organisations and more than 50 individuals.

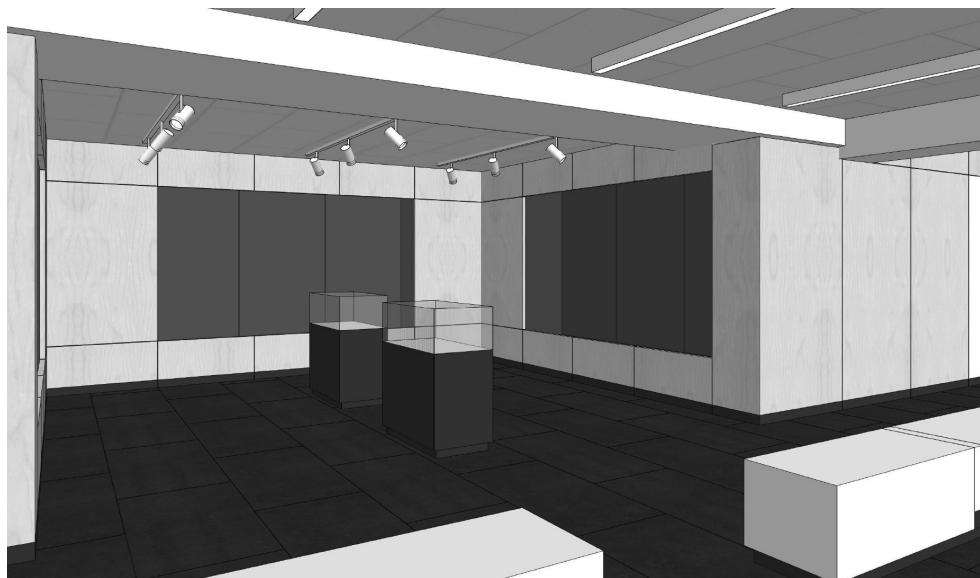
Among the organisations are the American Latvian Association, Latvian Welfare Association (DV), Latvian Social Centre in Montreal, fraternities: Fraternitas Lataviensis and Imeria, Sydney Latvian Society, Northern California Latvian Association, Latvian Heritage Society of Ottawa, 13th graduating class of the Latvian Gymnasium in Münster.

Major donations were received from Biruta and Augsts Grasis, Vivita Krievs Leonard, Velta and Jānis Lazda, Bruce Hasenkamp, Andris Mačs, Dzintra Bungs, Valters Nollendorfs, Eigits Dāvis Timermanis, Juris Petričeks, Valija and Modris Galenieks, Jānis Ferliņš, Ilze and Richard Schwartz, Māra and Jānis Tuplesis, Millija Lūsiņa Howe.

The donations commemorate: Colonel Rūdolfs Krievs, Colonel Vilis Janums, Jūlijs Elmārs Kūlnieks, Mārtiņš Lēgers, Astra Lagzdiņa, Juris Zonbergs, Kārlis Augusts Bušs, Arveds, Bertrams and Pauls Rozenbergs, Rita Petričeka, Rita Kaufmane, the poet Ivars Lindbergs, Kārlis Edgars Muške, Inta Nollendorfa, Irma and Nikolajs Reinfelds, Alma Podrecik Mačs, Inta Mačs Hasenkamp, Dr. Austra Rudzīte.

Aija Ventaskraste, Ekspozīcijas nodaļas vadītāja ● Head of the Exhibition Department

Jaunākais muzeja ēkas celtniecībā

Pirmajā stāvā iecerētās auditorijas vietā top 40 m² liela mainīgo izstāžu zāle. Telpas vidusdaļā varēs novietot standus, bet gar malām priekšmetu eksponēšanai ierīkos nišas. Telpas funkcijas bija jāmaina, jo celtniecības gaitā atklājās, ka pēc ventilācijas sistēmas uzstādišanas lielā telpas daļā stipri samazināsies griestu augstums ● A 40 square-meter area for temporary exhibits will replace the auditorium originally planned here. The center of the room will feature exhibit stands, niches in the walls will provide space to display artifacts. With installation of the ventilation system, the height of the ceiling was significantly reduced and plans for this space had to be changed

Turpinās ēkas fasādes apšūšana ar granīta plāksnēm, kas pasūtītas no Somijas. Baltajam Somijas granītam ir nelīdzena virsma — apskatot akmeni tuvumā, redzamas sīkas, tumšas iedobes
● The finishing of the exterior facade of the building continues. On closer inspection, the surface of the panels of white Finnish granite is slightly irregular, with tiny dark specks

Top arī ēkas pārbūves arhitekta iecerētā Klusuma telpa. 2013. gadā Gunārs Birkerts aprakstīja vīziju, kā telpā “no jumta ienāks dabīgā gaisma un būs apvienoti visi četri elementi – gaiss, gaisma, ūdens un akmens”. Telpa iecerēta kā piemīnas vieta, kur cilvēki klusumā var apdomāt visu ekspozīcijā redzēto un pieminēt okupācijas laikā cietušos ● Also coming to life is the “Room of Silence” planned in 2013 by the architect of the Museum addition, Gunārs Birkerts, as a space where, “From the ceiling, natural light will fall and all four elements – air, light, water, and stone will be united.” This will be a place where visitors reflect on what they have seen and experienced in the exposition, and remember those who have suffered under the occupations

The Latest About the Reconstruction of the Museum Building

Muzeja ēkas jaunās piebūves gala sienu, kas vērsta uz Grēcinieku ielu, sedz stiklotu fasāžu sistēma. Stiklā spoguļskatā redzamas ēkas ielas pretējā pusē ● The glass exterior wall of the new addition, mirroring the opposite side of Grēcinieku Street

Blakus muzejam uz Latviešu strēlnieku laukuma pusi jau pusgatavs Padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāls. VAS "Valsts nekustamie īpašumi" apņēmusies memoriālu nodot lietošanā 2021. gada 21. martā

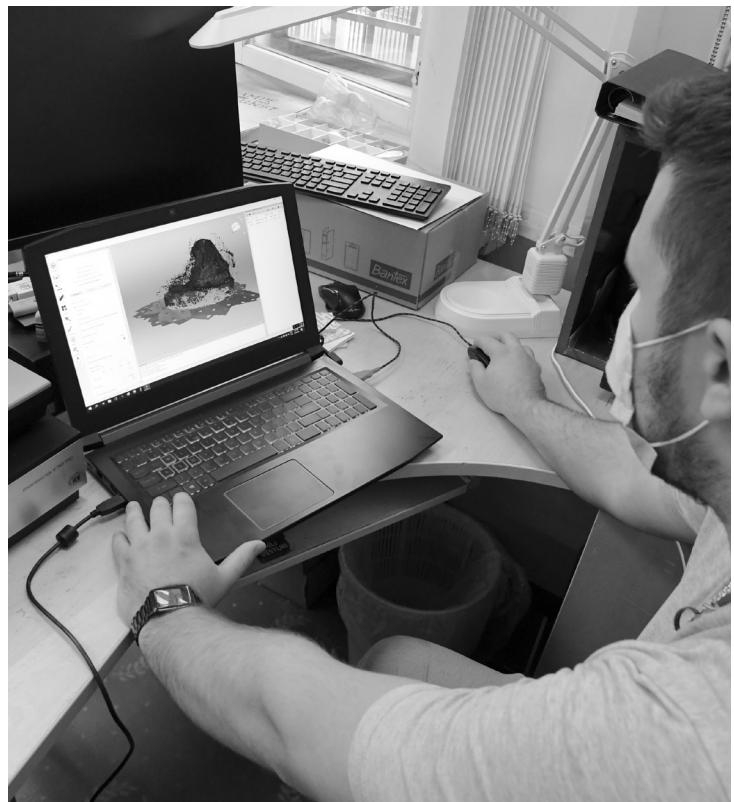
● Beside the Museum on Latviešu strēlnieku Square the memorial to commemorate victims of the Soviet Occupation is already half-finished.

"State Real Estate" projects its completion by 21 March 2021

2020. gada decembrī muzeja kontos ir ieskaitīts 33 000 eiro ziedojums no Daugavas Vanagu Toronto nodaļas. Ziņu par nozīmīgo atbalstu muzejam nodeva agrākais DV priekšsēdis Andrejs Mežmalis, kurš aktīvi palīdzēja, lai Toronto Daugavas Vanagu ziedojums nonāktu muzejā ● In December 2020, a 33,000 Euro donation from the Toronto Daugavas Vanagi (DV) was deposited in a Museum bank account. In the Museum the former DV president, Andrejs Mežmalis, presented the official notification of the donation to Solvita Vība, the Director of the Museum

Bērtuļa Bula ieslodzījumā Džezkazganā (Kazahijas PSR) 1954. gada 18. novembrī izgatavotās tintnīcas trīsdimensiju skenēšana ●
3D scanning of an inkwell made by Bērtulis Buls, in 1954, while imprisoned in Kazakhstan

Projekti muzeja krājuma saglabāšanai

2020. gada maijā sadarbībā ar Kultūras ministrijas Kultūras informācijas sistēmu centru Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta kultūras mantojuma satura digitalizācijas ietvaros veikta 1152 krājuma dokumentu, fotogrāfiju un iespieddarbu skenēšana. Digitalizēti Daugavas Vanagu Centrālās valdes arhīva materiāli, Vācijas darba dienestā iesaistītā Zigoņa Klaviņa arhīva materiāli, pulkveža Arvīda Krīpena arhīva materiāli. Projekta rezultātā tika iegūti kvalitatīvi attēli muzeja darbam, kā arī mazākas izšķirtspējas attēli, kurus saņems Nacionālais muzeju kopkatalogs.

Projekta nākamajā kārtā novembrī tika veikta divu muzeja krājuma priekšmetu trīsdimensiju (3D) skenēšana.

Projektā visā Latvijā piedalījās 101 muzejs, tika skenēti 68 000 dokumentu un fotogrāfiju un veikta 30 priekšmetu 3D skenēšana.

Krājuma nodalas darbinieki 2020. gada vasarā sagatavoja projekta "Latvijas Okupācijas muzeja krājuma saglabāšanas un pieejamības nodrošināšana" iesniegumu Valsts kultūrapitāla fonda konkursam un ieguva finansējumu 9500 euro apmērā. Tā ietvaros par 2135,52 euro iegādāta saldētava un divas bakteriocīdās lampas krājuma priekšmetu saglabāšanas nodrošināšanai, par 3790 euro veikta 65 muzeja jaunajai eksposīcijai plānotu priekšmetu restaurācija.

Projects to Preserve the Museum Collection

During May 2020, the Museum digitized 1,152 items from its collection including documents, photographs, and printed matter. This was accomplished in cooperation with Latvia's Ministry of Culture through its Cultural Information System Center, which provided co-funding along with the EU's European Regional Development Fund.

The digitized materials included: materials from the Central Board of the "Daugavas Vanagi" organization; German Labor Service records for Zigonis Klaviņš; archived materials for Colonel Arvīds Krīpens. During the course of this project, quality digitized images were obtained for use in future exhibits, as well as thumbnail scans that are automatically transferred to the National Museum Catalogue.

The next phase of the project in November 2020 consisted of three-dimensional (3D) scanning of two collection pieces. The Occupation Museum was one of 101 Latvian museums that participated in these cultural preservation projects. The sum total of work for all museums was the digitization of 68,000 documents and photographs, as well as 3D scanning of 30 objects.

During the summer of 2020, the Collection Department of the Museum received a grant of 9,500 EUR from Latvia's State Culture Capital Foundation. The purpose was to preserve the Museum collections and increase their accessibility. To that end, a freezer and bactericidal lamps were purchased. In addition, 65 Museum artifacts were restored and will be used in the new exposition.

*Taiga Kokneviča, Latvijas Okupācijas muzeja direktore
vietniece, muzeja galvenā krājuma glabātāja ● Head of the
Museum Collection*

“Bērnība. Pieci stāsti par”

Izmantojot muzeja Audiovizuālo materiālu krājumā esošas liecības, esam izveidojuši videostāstu sēriju “Bērnība. Pieci stāsti par”. Atmiņu fragmenti apkopoti piecos stāstos, kas atklāj bērnu dzīvi neatkarīgajā Latvijā, Otrā pasaules kara notikumos, pēckara grūtajos apstākļos, padomju okupācijas laikā un Atmodas laika notikumos. Ģimene, rotaļas, darbs, skolas dzīve un valoda – tie ir daži no aspektiem, caur kuriem atklājas dzīve “ar bērna acīm”. Videostāsti ir muzeja interneta vietnē Okupacijasmuzejs.lv un “YouTube” kanālā latviešu valodā ar subtitriem arī angļu un krievu valodā.

“Bērnība. Pieci stāsti par” vairākos pasākumos un semināros ir prezentēts kā labas prakses piemērs darbam ar jauniešiem. Šogad Izglītības nodaļa sāks darbu pie mācību metodisko materiālu izstrādes, lai videostāstu sēriju varētu izmantot vēstures apguvei skolās. Projektu atbalsta Latvijas Republikas Kultūras ministrija.

“Five Stories about Childhood”

A new video series has been created entitled “Five Stories about Childhood.” The series uses recordings of audiovisual interviews from the Museum Collection. Memories from childhood illustrate life in independent pre-war Latvia, the tragic events of WWII, the difficult post war period, the long Soviet occupation, and the Awakening period just before the restoration of independence. Memories about family life, games, chores, school life, and language show the world – through a child’s eyes. This video series is available on the Museum’s website www.okupacijasmuzejs.lv and on “YouTube”. The interviews are in Latvian with English and Russian subtitles. Several sources have recommended the series “Five Stories about childhood” as a best practices method for the involvement of younger generations in learning about the occupation. This year the Museum Education Department will supplement the videos with additional materials that will increase their usefulness as resource materials for history lessons in schools. The project is supported by the Latvian Ministry of Culture.

Izmantojot vēsturisku artefaktu kopijas, skolēni izspēlēs situācijas, lai saprastu, kā totalitārā vara kontrolēja mākslu, literatūru, mūziku un svinamās dienas ● Using copies of historical resources, students will role-play and discuss how the occupation regime controlled art, literature, music, and the celebration of holidays

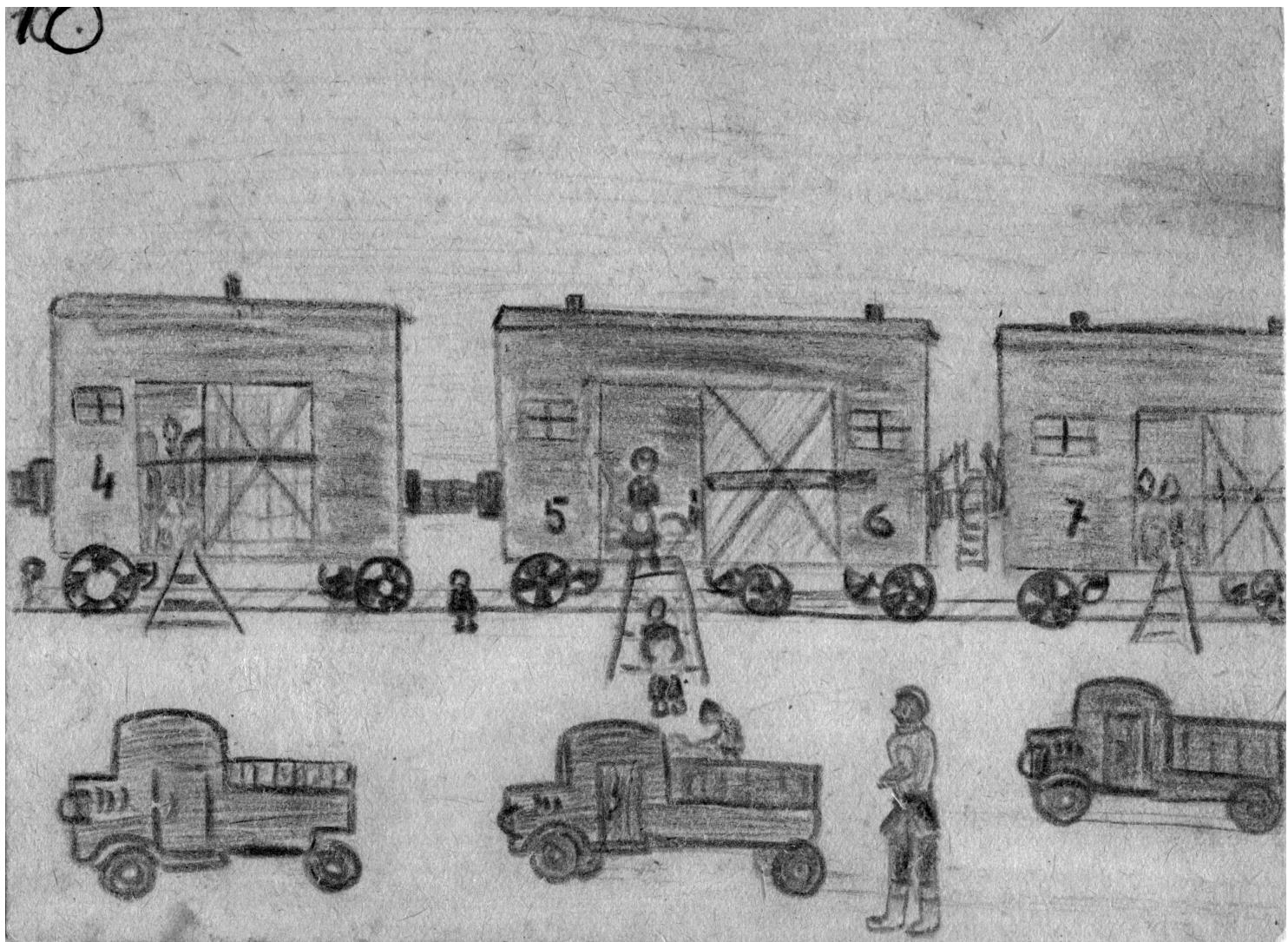
Nodarbība skolēniem “Dzīve bez brīvības”

Izglītības nodaļa ir izveidojusi jaunu nodarbību skolēniem “Dzīve bez brīvības”. Tā veidota ar Valsts kultūrapīatlā fonda mērķprogrammas “Latvijas skolas soma” atbalstu. Nodarbības mērķis ir parādīt totalitāra režīma būtību un cilvēka lomu tajā, salīdzinot ar demokrātijas un brīvības nozīmi cilvēka dzīvē. Skolēni piedalīsies lomu spēlē “Totalitāra valsts”, kurā iejutīsies trīs Padomju Savienības sabiedrības grupu lomās – tauta, nomenklatūra un diktators. Spēlē apskatīsim četras kultūras jomas – mākslu, literatūru, mūziku un svētkus. Izprast nodarbībā izmantotos jēdzienus palīdzēs mākslinieces Paulas Baibas Rumpes ilustrācijas. Skolēnus aicināsim novērtēt brīvības nozīmi un sniegt atbildi uz jautājumu – ko tu vari darīt, lai brīvību nosargātu?

A New Activity for School-children

Latvia's State Culture Capital Foundation has a program called the “Latvian School Bag” which includes a catalogue of educational resources. With the support of the Foundation, the Occupation Museum created a structured activity for this program called “Life without Freedom.”

The activity uses role-play and other methods to teach the reality of living under a totalitarian regime versus living in a free, democratic society. The goal is to develop a feeling for life in a regimented society in three parts: the common people, the elite (nomenclature), and the dictator. The workbook has helpful illustrations by Paula Baiba Rumpē. Ultimately, this structured activity asks children what they personally can do to protect freedom.

Benitas Plezeres zīmējums – deportāciju vagoni Omskas stacijā ● Benita Plezeres' drawing of train cars in the Omska station

Benitas Plezeres grāmata “Ar bērna acīm”

Izdevums “Ar bērna acīm” veidots, izmantojot divu 1949. gada deportāciju piedzīvojušu cilvēku – Benitas Eglītes (dzim. Plezeres) un Andas Līces – liecības, atmiņas un pārdomas.

Mazās Benitas zīmējumi ar paskaidrojumiem atklāj bērna skatījumā dzīvi izsūtījumā no 1949. līdz 1956. gadam. Zīmējumi papildināti ar viņas 2016. gadā muzejam sniegtās intervijas fragmentiem.

Andas Līces pārdomas tapušas 2020. gadā, iedvesmojoties no Benitas zīmējumiem un teksta, savijot tos ar pašas piedzīvoto.

Grāmatas atvēršana notiks šī gada 25. martā. Gada otrajā pusē grāmatu paredzēts izdot angļu valodā, vēlāk, iespējams, arī citās valodās.

Pie izdevuma sagatavošanas strādā muzeja darba grupa: Inguna Role, Gundega Michele, Taiga Kokneviča, Lelde Neimane, Solvita Vība un mākslinieks Rolands Vēgners.

Iepriekšējo izdevumu ar Benitas zīmējumiem un tekstiem muzejs izdeva 1996. gadā.

“Through a Child’s Eyes,” by Benita Plezere

A new book is being presented this year on March 25, the anniversary date of 1949 deportation to Siberia. The book “Through a Child’s Eyes” recalls the tragic experiences of two child deportees, Benita (Plezere) Eglīte and Anda Līce.

The publication brings together several sources. It is based on Benita’s childhood drawings and notes about her life in Siberia from 1949 to 1956. These are supplemented by her oral history as recorded by the Museum in 2016. Inspired by Benita’s childhood drawings and writings, Anda Līce gave her own recollections in 2020 and interwove them with Benita’s. An original version of Benita’s drawings and notes was published by the Museum in 1996.

It is planned to publish this new edition in English during the last half of 2021 and perhaps later in other languages. The Museum staff that assisted with this publication were: Inguna Role, Gundega Michele, Taiga Kokneviča, Lelde Neimane, Solvita Vība, and artist Rolands Vēgners.

Inguna Role, Izglītības nodaļas vadītāja ● Head of the Education Department

Viena no 2020. gada intervijām bija ar AVK darbinieci Leldi Neimani (dz. Ozola). Fotogrāfijā no viņas personīgā arhīva redzama 1. klases skolēnu uzņemšana oktobrēnos Ikšķiles astoņgadīgajā skolā 1984. gada rudenī.

- One of the interviews in 2020 was with Lelde Neimane (née Ozola) of the AVC (Audiovisual Collection) Department. The photograph from her private archive shows the First Grade pupils of the Ikšķile Primary School being inducted into the “Little Octobrists” organisation in the autumn of 1984.

Audiovizuālo materiālu krātuves veidotās videoliecības

Par spīti 2020. gadā ieviestajiem ierobežojumiem, kas daļu no gada liezta tikties klātienē un līdz ar to uzņemt videoliecības, AVK darbinieki kopumā veica 17 cilvēku dzīvesstāstu ierakstus. Iepriekšējā gadā tika uzņemtas četras videoliecības ar valodniekiem. To fragmenti tiks izmantoti arī jaunajā eksposīcijā. Šobrīd krātuvē atrodamas 2412 videoliecības.

Sadarbībā ar muzeja Izglītības nodaļu uz videoliecību krājuma pamata tika veidots projekts “Bērnība. Pieci stāsti par”. Lai ilustrētu šī projekta noslēdzosā sēriju ar bērnības atmiņām no Atmodas laika, AVK darbinieki sagatavoja piecas videoliecības, to skaitā ar muzeja darbiniekiem un LOMB biedriem Leldi Neimani, Kārlis Krēķi un Oskaru Gruziņu, kurās viņi dalījās ar saviem bērnības iespādiem par Atmodas laika nozīmīgākajiem notikumiem ar bērna acīm.

Pārējās aizvadītajā gadā tapušās videoliecības ir ar cilvēkiem, kas dalījās stāstos ne tikai par 1941. gada deportācijā piedzīvoto, bet arī par bēgļu gaitām un sadzīvi padomju okupācijas gados, raksturojot izglītības iegūšanu, studijas un darba gaitas. Būtiska videoliecība nacionālās pretošanās kustības kontekstā ierakstīta ar Bruno Javoīšu. Vairāk nekā sešas stundas garajā videoliecībā viņš detaļās izstāstīja par Latvijas karoga uzvilkšanu Rīgas radio tornī 1963. gadā, arestu, tiesu un piedzīvoto Mordovijas nometnēs.

Gada noslēgumā kopīgi ar Krājuma nodaļu VKKF finansētā projektā iegādājāmies jaunus fotogrāfiju skenerus un sagatavojām pieejamības programmu videoliecību fotonegatīvu kolekcijas datubāzei.

Oral History Interviews Collected during 2020

Precautions related to the Covid-19 pandemic limited in-person interviews during 2020. Nevertheless, the oral histories of 17 people, who lived through the occupation period, were recorded. Four of those interviewed were linguists. Selections from these interviews will be used in the Museum’s new permanent exhibition. Currently, the Museum’s Audiovisual Archive contains 2,412 audiovisual oral history recordings.

In cooperation with the Museum’s Education Department, the audiovisual project entitled “Five Stories about...” was augmented with a series of interviews about childhood memories during the “Awakening,” i.e. the period immediately prior to renewed independence. Among those interviewed, were LOMB members Lelde Neimane, Kārlis Krēķis, and Oskars Gruziņš. They described this critical time as seen through the eyes of a child.

Other interviews were recorded with people who were deported in 1941 or who fled as refugees, as well as those who experienced everyday life in Latvia during the Soviet occupation. Among them was a noteworthy interview with Bruno Javoīšs. As a youth in 1963, he climbed an icy 90-meter Radio Tower and raised the forbidden Latvian flag over the center of occupied Riga. His six-hour testimony covered his brutal detention, trial, and servitude in the Gulag.

During the year, the Museum’s Collection Department expanded its technical capabilities using a grant from Latvia’s State Culture Capital Foundation (SCCF). The project included acquiring new photo scanners as well as the development of procedures to make the Museum’s collection of photo negatives more accessible.

**Evita Feldentāle, Audiovizuālo materiālu krātuves vadītāja ●
Curator of the Audio-Visual Archive**

Ekspertes noņem paraugus no sienām un ložu atstātajiem caurumiem, lai pārbaudītu, vai uz tiem ir asiņu pēdas
● Experts take samples from the walls and the holes left by bullets to test for traces of blood

Stūra mājas statuss un šautuves izpēte

Atsaucoties uz Latvijas Okupācijas muzeja biedrības (LOMB) lūgumu izvērtēt vēsturiskajā aizsardzībā iekļaujamās Stūra mājas telpas, 2020. gada maijā Stūra mājā viesojās Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (NKMP) pārstāvji. Jūnijā NKMP ieskicēja iespēju valsts aizsardzībā iekļaut visu Stūra mājas ēku. Savukārt novembrī muzeja un LOMB vadība nosūtīja vēstuli Kultūras ministrijai, VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un NKMP, lūdzot atlikt ēkas pārdošanu, kamēr nav izlemts par ēkas statusu un iespējām saņemt valsts dotāciju, lai muzejs varētu nomāt vairāk telpu eksposīcijai. Pēc NKMP lūguma Stūra mājas vēsturnieks Jānis Goldšmits apkopoja informāciju par Stūra mājas vēsturiskajām vērtībām, un 2020. gada 17. decembrī NKMP piešķīra ēkai valsts nozīmes vēsturiska notikuma vietas statusu, kas vēl jāapstiprina Kultūras ministrijā.

Paralēli par izstādes Stūra mājā pērn nopelnītajiem līdzekļiem šobrīd notiek izpēte, lai noteiktu asiņu pēdas uz šautuves sienām un lodēm. Izpētes izmaksas ir 2600 eiro.

Gada nogalē Stūra mājā ieradās Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra speciālistes, lai kopā ar Jāni Goldšmitu no šautuves telpas sienām noņemtu organisko vielu paraugus vietās, kur iepriekš atrastas iestrēgušas lodes. Izpētes rezultātā varētu iegūt apliecinājumu, ka uz telpas sienu dēļiem atrodas cilvēka asinis.

Vēsturniece Inese Dreimane pēc čekas krimināllietām identificējusi 1941. gadā Rīgā čekā nošautos cilvēkus, un sācies darbs, lai apzinātu, vai un kādi cilvēki, iespējams, šauti pēc 1944. gada oktobra, kad Padomju Savienība atkārtoti okupēja Rīgu. Lai iegūtu pilnīgu informāciju par vēsturiskajiem notikumiem ēkā, nepieciešams veikt Stūra mājas vēsturisko izpēti.

The New Status of the KGB Building and Research on the Execution Chamber

In response to the request from the Latvian Museum of Occupation Association (LMOA) to conduct additional research in the areas of the KGB Building designated as historically significant, in May 2020 representatives of Latvia's State Cultural Capital Foundation (LSCCF) visited the “Corner House.”

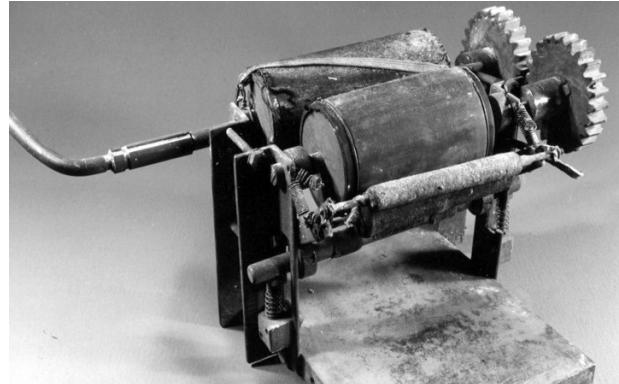
Later, on 11 June, the possibility of placing the entire building under the protection of the state was outlined to LSCCF. Also, on 11 November the Museum and LMOA leadership sent a letter to the Ministry of Culture, SRE “State Real Estate”, and LSCCF requesting postponement of the sale of the building, since decisions have not been made about the status of the building and grants from the state that would make it possible for the Museum to lease additional space for its exposition.

At the same time, 2600 Euro of income from the exhibition last year finance additional research on the bullets and traces of blood found on the walls in the cell where prisoners were executed.

On 12, 13, 20 November and 15 December specialists from the National Forensic Medicine Expertise Centre removed samples of organic matter from the walls where bullets were found. Analysis of the samples could provide proof of human blood on the wallboards of the cell. Researching cases in KGB files, historian Inese Dreimane has identified individuals who were shot in the Riga KGB in 1941.

Work has begun to determine whether people were shot here after October 1944, when the Red Army reoccupied Riga. To obtain complete information about the events that took place in the building it is necessary to carry out a thorough historical research.

Agnese Skara, Stūra mājas projekta vadītāja ● Head of the KGB building exhibition

Draudze ziedo svečtura restaurācijai

49. apkārtrakstā ir aprakstīts skaists muzeja krājuma jaunieguvums – ievērojamās rakstnieces Agates Nesaules tēva, mācītāja Pētera Nesaules (1905–1997) amata piederumi, kas pēc kara izmantoti dievkalpojumos DP nometnē “Camp Montgomery” Vācijas angļu zonā. Viens no priekšmetiem bija svečturis, ko no koka izgatavojis un sudraba krāsā nokrāsojis nezināms meistars, lai aizvietotu sudraba svečturi, ko mācītājam atņēma Sarkanās armijas karavīri PSRS okupācijas zonā Vācijā 1945. gadā.

2020. gada novembrī Rīgas Lutera evāngēliski luteriskā draudze atsaucās un svečtura restaurācijai ziedoja 100 eiro. Draudzes valdes priekšniece Inese Stankeviča vēstulē muzejam rakstīja, ka draudze to dara, kaut arī viņiem Covid-19 dēļ “neklājas grezni”. Muzejs ir ārkārtīgi pateicīgs draudzes locekļiem, kas dalījās arī grūtā brīdī.

The Congregation Funds Candelabra Restoration

In Newsletter No. 49, we described a beautiful addition to the Museum Collection – objects that belonged to the well-known author Agate Nesaule’s father, Pastor Pēteris Nesaule (1905-1997). He used them during services in Camp Montgomery, a DP camp in the British Zone in Germany. The cross and candelabra were made of wood and painted silver by an unidentified craftsman in 1945 in Camp Montgomery to replace the silver cross and candelabra that had been taken from the pastor by Red Army soldiers in the Russian Zone in Germany in 1945.

In November 2020 the Riga Lutheran Evangelical congregation volunteered to donate 100 Euro for the restoration. In a letter to the Museum, the congregation president Inese Stankeviča wrote the Museum that the congregation is doing this, even though they are not “living high” during the pandemic. The Museum is very grateful to the members of the congregation for donating during such a difficult time.

Attīstības un komunikācijas nodaļa • Development and Communication Department

PBLA ziedo drukas mašīnas restaurācijai

Pasaules Brīvo latviešu apvienība (PBLA) ir viena no pirmajām organizācijām, kas atsaucās muzeja jaunajai līdzekļu piesaistes iniciatīvai ziedot atsevišķu muzeja krājuma priekšmetu restaurācijai un ziedoja 500 eiro Latviešu demokrātiskās pretestības kustības organizācijas dalībnieka Ilmāra Kalsera izgatavotās tipogrāfijas mašīnas restaurācijai. Tā muzejā nonāca no LPSR Valsts drošības komitejas (čekas) dienesta muzeja Rīgā. Pēc restaurācijas drukas mašīna būs redzama muzeja jaunajā eksposīcijā.

Latviešu demokrātiskās pretestības kustības organizāciju izveidoja 1946. gadā Rīgas Valsts tehnikumā. Nacionāli noskaņotie jaunieši par organizācijas mērķi bija izvirzījuši dibināt neatkarīgu Latvijas Republiku ar nacionālu, demokrātisku valdību, atbrīvot un repatriēt uz Latviju izsūtītos un ārzemēs esošos latviešus, evakuēt no Latvijas teritorijas visu ārzemju karaspēku un likvidēt boļševiku partiju. Šiem mērķiem jaunieši centās vākt ieročus un izplatīja pretpadomju skrejlapas.

PBLA Donates the Restoration Cost for a Printing Press

The Museum has started a campaign to attract funds to restore specific items of its collection. As one of the first respondents, the World Federation of Free Latvians (PBLA) has donated 500 EUR for the restoration of a printing press. The Museum obtained it from the former Latvian SSR State Security Committee (Cheka) Museum in Riga. After restoration, it will be displayed in the Museum's new exposition. It was used by an anti-Soviet youth organisation that was founded in the Riga Technical College in November 1946. The objectives of the organisation were to establish an independent, democratic, and national Republic of Latvia with a national, democratic government, to liberate Latvians deported to the Gulag or living in exile, to ensure complete withdrawal of all foreign military forces from Latvian territory, and to liquidate the Bolshevik Party. For these goals the youths tried to gather weapons and distributed anti-Soviet leaflets.

Muzeja ziedotāji Maksims Strunskis ar dzīvesbiedri Gizelu muzejam no 2001. līdz 2021. gada februārim ir ziedojuši 164 reizes. Regulāri ziedoumi ir liels atbalsts muzeja darbā ● Maksims and Gisela Strunskis have donated to the Museum 164 times from 2001 to February 2021. Regular donations greatly assist the Museum's work

Maksims Strunskis: būtiski, lai muzejs turpina dzīvot

Maksimu Strunski mēs muzejā pazīstam jau sen. Viņš regulāri apmeklē gan mūsu sarīkojumus, gan vienkārši ienāk muzejā pārmīt kādu vārdu ar darbiniekiem. Maksims ir sirsnīgs, laipns, atsaucīgs un vienmēr ieinteresēts muzeja darbā.

Maksims Strunskis: the Museum is Essential

Maksims Strunskis is well known at the Museum. A regular attendee at programs, he will also stop by just to chat with the staff. Sincere, cordial, and responsive, he is always interested in the work of the Museum. It is also worth mentioning that he has been the Museum's most consistent supporter.

Ar Maksimu saistīta vēl kāda zīmīga lieta – viņš ir muzejam visbiežāk ziedojušais ziedotājs. Sākot ar 2001. gadu, viņš kopā ar dzīvesbiedri Gizelu Elizabeti (Gisela Elisabeth) muzejam ir ziedojuši 164 reizes. Jautājam Maksimam, kas viņu saista ar Latvijas Okupācijas muzeju.

Lai gan tas bija jau sen, vai jūs atceraties, kā uzzinājāt par Latvijas Okupācijas muzeju?

Latvijas vēsture mani interesē jau kopš jaunības. Dzīļāk tajā ieskatoties, atklāju daudzus melnus un neskaidrus laukumus un jautājumus, uz kuriem nevarēju atrast atbildi. Bija jāpienāk Latvijas neatkarībai, lai varētu tikt pie skaidrības. Tajā laikā nāca gaismā okupācijas gados nezināmajs. Tā Okupācijas muzejs kļuva par pirmo svarīgo pieturu Rīgā.

Pastātiet par sevi, kāda ir jūsu profesija?

Esmu ārsts, pabeidzu medicīnas studijas Rīgā 1975. gadā, bet ārsta gaitas sāku Berlīnē, kļuvu par anesteziologu un turpināju strādāt līdz pensijai. Rīgu apciemoju katru gadu, dažreiz pat pāris reižu gadā, vienmēr iegriežoties Okupācijas muzejā, kur katru reizi uzzinu kaut ko jaunu. Muzejs ir mūsu vēstures neatņemama sastāvdaļa, un tas ir jāsaglabā nākamajām paaudzēm.

Kas jums liekas vissvarīgākais, kāpēc Okupācijas muzejam ir jādarbojas un kāpēc tas jāatbalsta?

Okupācijas gadi ir atstājuši dziļus robus vēstures zināšanā gan veciem, gan jauniem, gan arī pedagogiem. Uz šādiem stūrakmeņiem nevar Latviju celt. Arī pasaulei pārveidojoties, globalizējoties, informācijas pārpilnības un komercializācijas rezultātā zūd skats uz pašu vēsturi un paliek tukšums. Neatgriezenisks. Te nu muzejam ir jāpieliek savu roka, lai nākamās paaudzes apzinātu, saglabātu un nezaudētu savu kopējo vēsturi, kas ir mūsu identitātes sastāvdaļa.

Jūs esat ne tikai visbiežāk ziedojušais muzeja atbalstītājs, bet to darāt arī dažādos veidos – gan klātienē, viesojoties muzejā, gan arī muzeja mājaslapā ar "PayPal" starpniecību. Vai tas ir ērti?

Man ir būtiski, lai muzejs turpina dzīvot. Ziedošanas veida daudzpusība ir svarīga un arī ērta lieta. Agrākajos gados piekoftā skaidrās naudiņas iemaksa nu ir pielāgojusies laikam un katrs pēc savām iespējām var izvēlēties ziedošanas veidu.

Kādu jūs gribētu redzēt Okupācijas muzeju pēc pieciem, desmit gadiem?

Par muzeja nākotni domājot, tas jāpielāgo ar jauniem "prezentācijas" veidiem, kas sasniedz gan jauno paaudzi, bieži ar vājām vēstures zināšanām, gan arī ārzemju viesus. Jāliek lietā visu veidu daudzpusība, kas palīdz izprast bieži grūti saprotamo Latvijas pagātni. Stūra māja ir labs tāds elements. Pastāvēs, kas pārmainīsies!

Ar Maksimu Strunski sarunājās Attīstības un komunikācijas nodalas darbinieces Inese Jansone un Līga Strazda

Since 2001, he and his wife Gisela Elisabeth have donated on 164 occasions. We asked Maksims what ties him to the Museum.

Although it has been a while, can you recall the first time you learned of the Museum of the Occupation of Latvia?

I have been interested in the history of Latvia since my youth. When I looked into it more deeply, I found many unknown or confusing topics, as well as questions to which I could find no answers. I had to wait until Latvia regained its independence before there was a chance to get some clarity about the occupation period. Thus, the Occupation Museum became a stopping point for me in Riga.

Can you tell us a little about yourself, about your profession?

I am a physician and completed my medical studies in Riga in 1975. However, I began working as a physician in Berlin, became an anesthesiologist and worked in that capacity until I retired. I visit Riga every year, sometimes several times a year. Each time, I also visit the Occupation Museum to learn something new. The Museum is the keystone in our history and has to be preserved for coming generations.

What is the most important reason the Occupation Museum must exist and why should we support it?

Years of occupation deeply impaired knowledge of our history - for the elderly, for the young, and even for educators. Latvia cannot be built on that kind of foundation. Not only that, but globalization, overwhelming amounts of information, and commercialization have taken the focus off our own history, and left a vacuum. These processes are not going to change and therefore the Museum must work hard so that future generations will know, preserve, and not lose our common history - it is part of our identity.

Not only are you the most frequent donor, you have also donated in several ways – in person, visiting the Museum, and also on the Museum's webpage using PayPal. Has that been convenient?

For me, it is essential that the Museum continues to live! The various ways of donating are important and convenient. The earliest method of donating in cash has changed with the times and anyone can now donate using the method that is best for them.

How would you like the Occupation Museum to develop over the next five to ten years?

In thinking about the future, the Museum should adopt new "presentation" methods that will reach the younger generation, who often have a poor knowledge of history, as well as foreign visitors. All aspects should be presented to clarify the often complicated history of Latvia. The KGB Building is a good example. That which adapts, will survive!

Participants in the conversation with Maksims Strunskis were Līga Strazda and Inese Jansone, Development and Communication Department

LOMB pārstāves Austrālijā Ināras Graudiņas ziņojums

Austrālijā no 2020. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim no latviešiem un latviešu organizācijām ir saņemti 38 atsevišķi ziedojuumi, kopsummā – 10 881 AUD.

Okupācijas muzeja vispārējām vajadzībām ir ziedoti 8893 AUD, ziedojumu vākšanas akcijai “Ceļamaize” – 1960 AUD, bet par grāmatām saņemti 28 AUD.

Divreiz gadā Austrālijas latviešiem izsūtu muzeja apkārtrakstu kopā ar pavadvēstuli un zīmīti, kā veikt ziedojumu. Nosūtu apkārtrakstu arī elektroniski, tomēr lielākā atsaucība nāk no tautiešiem, kuri saņem žurnālu par pastu. Apkārtraksta drukāšanas un izsūtīšanas izmaksas esmu segusi ar savu ziedojumu – 607 AUD.

Diemžēl 2020. gads nav bijis labvēlīgs. Ziedotāju skaits krities. Nevarēja notikt arī kārtējais Sidnejas Latviešu biedrības rīkotais tirdziņš, kurā piedalos ar Okupācijas muzeja galdu.

Bet ir labas ziņas! 2021. gada 6. februārī pēc 12 mēnešu klusuma Sidnejas Latviešu nams atvēra durvis, lai atsāktu darbību. Nēmot vērā Covid-19 ierobežojumus, ilgi gaidītais tirdziņš notika Latviešu namā, un tur uzstādīju OM galdu.

Tā kā Sidnejas Latviešu biedrības grāmatnīca visu 2020. gadu bija slēgta, tās plauktos arī gulēja OM grāmatas. Šīs grāmatas biedrība pienēmusi pārdošanai par labu muzejam, neprasot parasto komisiju. Kārtējais tirdziņš dod iespēju iepazīstināt plašāku publiku ar OM grāmatu klāstu.

Tirdziņš varēja notikt tikai no plkst. 12 līdz 14, jo līdz tam telpas aizņēma Sidnejas Latviešu biedrības skolas nodarbības, savukārt pēc tam mūsu slavenā operdziedātāja Maija Kovaļevska iepriecināja klātesošos ar koncertu – programmā tikai latviešu komponistu darbi.

Tomēr šajā īsajā laika sprīdī bija iespēja šķirties no dažām grāmatām. Ieņemtie 200 AUD būs ieskaitīti OM grāmatnīcas labā. Palikušās grāmatas novietotas atpakaļ SLB grāmatnīcas plauktos.

Sarunājoties ar OM galda apmeklētājiem, bija interesanti dzirdēt dažus komentārus. No vecākās paaudzes – kaut gan būtu ieinteresēti pirkst kādu grāmatu, ierobežotas acu gaismas dēļ tomēr izvēlas to nedarīt. No jaunākā gadagājuma – viņi ieinteresēti grāmatās angļu valodā un izteica atzinību par bilingvālo apkārtrakstu.

Kāds pāris no Latvijas, vecumā ap 40 gadiem, izteicās, ka viņi jūtas ļoti drūmi par to, kas nodarīts Latvijai un latviešiem okupāciju varās, un nevēlas, lai viņiem atgādina par šiem laikiem. Viņiem ir skumji arī par to, kas notiek Latvijā tagad.

Lielis paldies visiem lojālajiem OM atbalstītājiem Austrālijā par to, ka esat atbalstījuši muzeju šajos neparastajos laikos!

Report by Ināra Graudiņš, LOMB Representative in Australia

From 1 January 2020 to 31 December 2020, 38 donations were received from Latvians and Latvian organizations in Australia, totaling 10,881 AUD.

Of this, 8,893 AUD were donations for general expenses of the Museum and 1960 AUD for the project “Ceļamaize” – to help to cover the expenses of moving the Museum from temporary premises at Raiņa bulvāris to the newly renovated and extended building on Strēlnieku Square. 28 AUD was received from the sale of a book from the Museum bookshop.

Twice a year, many Latvians, all over Australia receive via post the Museum magazine, (Apkārtraksts), together with a letter and a donation slip. The magazine is also forwarded to an email list, thereby reaching individuals whose mailing addresses are unknown.

The majority of donations come from people receiving the magazine by post. The cost of printing the magazine and postage expenses totaled 607 AUD, which is a donation from the Representative of LOMB in Australia to the Museum.

Unfortunately, 2020 has not been a favorable year. The number of people donating has decreased considerably due to Covid-19.

On a more positive note, on the 6 February, the door to the Latvian House in Sydney was re-opened, after a pause of 12 months. This marked the beginning of activities for 2021. Although, under restrictions due Covid-19, the long awaited market could take place at the Latvian house, and the Representative of LOMB was able participate with a stall representing the Museum.

As the Sydney Latvian Society's Bookshop had been closed the whole of 2020, there were a number OM books still on the shelves. The Society had kindly agreed to sell OM books, without asking for a commission. The yearly market provided an opportunity to introduce OM books to a wider public.

The market was able to operate only from 12 noon to 2 pm. Up to 12 noon, The Latvian Saturday School children had use of the hall and, at 2 pm, the award winning Latvian soprano Maija Kovaļevska was honouring us with a concert of Latvian Music.

Still, within this short space of time a number of books were sold which means that the sum of 200 AUD will be forwarded to the OM bookshop in Riga. The remaining books have been returned to the shelves at the Bookshop.

Some interesting observations were expressed in conversation with visitors to the OM stall. The older generation apologised that, although they were interested in buying books, they did not do so due to bad eye sight. Some of the younger generation patrons, were interested in books in English and also liked the bilingual Museum Magazine. There was a couple, recently from Latvia, aged about 40, who said, that they felt very traumatised by what had been done to Latvians and Latvia during the occupations and they did not want to be reminded of these times. They feel very sad about what is still happening in Latvia.

Thanks to all the loyal OM supporters in Australia for extending a helping hand during these difficult times.

Ilze un Richard Schwartz

Dr. Ilze Schwartz ar savu testamentu turpina atbalstu muzejam

Ilzes Schwartz (1935–2020) mūžu raksturoja nenogurstošs darbs, atbalstot Latviju. Kā jauna psihiatre Klīvlandē viņa ar vīra Richarda atbalstu iesaistījās Latvijas tautas saglabāšanā trimdā, aktīvi darbojoties latviešu sabiedrībā. Tikpat enerģiski viņa atbalstīja Latvijas Tautas fronti, kad tā cīnījās par Latvijas neatkarību. No 1996. gada, kad ar viņas iniciatīvu tika dibināta Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonda atbalsta grupa (OMFA) un Ilzei tika uzticēts priekšsēdes amats, viņa nenogurstoši darbojās, veicinot atbalstu muzejam. Viņa ar smaidu atcerējās: "Man dažreiz likās, ka Klīvlandes latvieši bēg, kad ierauga Verneru [Rūtenbergu] vai mani, jo zina, ka tūlīt tiks prasīts ziedojums." Viņa izmantoja katru izdevību uzrunāt latviešu sabiedrību ASV, lai stāstītu par muzeju, jo tā nozīme viņai bija skaidra. Muzeja loma – kliedēt neizpratni un atspēkot melus – ir būtiska Latvijas pašapziņai, identitātei un tautas nākotnei. Viņas devums muzejam nebeigties, jo viņas \$ 150 000 sava "IRA" ziedojums, pārskaitīts uz OMFA pamatlīdzekļu, visu mūžu turpinās nest augļus, pieaugt un nodrošināt muzeja darbu ilgtermiņā. Lai ziedojumu godinātu, muzeja uzdevums ir neaiziet no sava mērķa – atcerēties, pieminēt un skaidrot.

Dr. Ilze Schwartz Continues her Support of the Occupation Museum

Dr. Ilze Schwartz was motivated by an indefatigable desire to help Latvia. As a young psychiatrist in Cleveland, Ohio – with the support of her husband Richard – she actively engaged in preserving Latvian culture and language. When history took the dramatic turn to bring to life the possibility of regained independence, Ilze was passionate in her support of the efforts of the Popular Front in Latvia. From 1996, when the Latvian 50 Year Occupation Museum Fund Support Group (OMFA) was founded on her initiative and she was entrusted with the position of president, Ilze worked tirelessly to expand support for the Museum. With a smile, she remembered, "Sometimes it seemed to me that Latvians in Cleveland fled when they saw either Verner [Rutenbergs] or me because they knew that they would be asked for a donation." Ilze took advantage of every opportunity to inform Latvians in the USA about the Museum. It was clear to her that the Museum plays a vital role in countering misinformation and ignorance about the 50 years of occupation. Only with a true understanding of this time and its effects on the physical and mental wellbeing of the country and its people could Latvia and Latvians preserve their national identity and build a secure future. With the \$150,000 testamentary bequest of her IRA transferred to the OMFA capital fund, Ilze Schwartz' generous financial support of the Museum will continue as long as the Museum stands. Our responsibility and that of the Museum is to be true to her trust and to the many supporters of the Museum and assure that the Museum remain true to its mission to commemorate, remember, and enlighten.

Irēne Lazda, OMFA priekšsēde ● president

AMERIKAS ZIEDOTĀJI! VAI ESAT APSVĒRUŠI DAŽĀDĀS IESPĒJAS ATBALSTĪT OKUPĀCIJAS MUZEJU, ZIEDOJOT OMFA?

- Ziedot tieši no "IRA" vai cita pensijas konta
- Ziedot vai novēlēt akcijas un vērtspapīrus bez pārdošanas
- Ar testamentāru novēlējumu pārskaitīt savu "IRA" kontu. Tuviniekiem tas var nozīmēt ievērojamu nodokļa ietaupījumu
- Ziedot ar "PayPal":
<http://donate.omfa-usa.org>
- Ziedot ar čeku LATVIAN 50 YEAR OCCUPATION MUSEUM FUND SUPPORT GROUP USA, OMFA c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon OH 44024.

Visi ziedojuumi OMFA ir atvelkami no ienākuma ASV nodokļu aprēķinos.

OMFA tika dibināta pirms 24 gadiem ar mērķi atbalstīt Okupācijas muzeju un nodrošināt tā pastāvēšanu ilgtermiņā. Kā oficiāla 501(c)3 organizācija, tā pilnībā atbilst visām "IRS" prasībām. Jūs saņemsit "IRS" prasīto apliecinājumu par ziedojumu.

Mēs esam pateicīgi par jūsu līdzšinējo dāsno atbalstu muzejam! Turpināsim atbalstīt tā svarīgo darbu!

*Ar jautājumiem lūdzam sazināties ar Irēni Lazdu,
OMFA priekšsēdi:
lazdai@uwec.edu*

A QUESTION FOR THE MUSEUM OF OCCUPATION SUPPORTERS IN THE UNITED STATES — HAVE YOU CONSIDERED THE VARIOUS WAYS OF SUPPORTING THE MUSEUM?

- Donate directly from your IRA or other retirement account
- Donate shares or other investments without having to sell them
- Bequeath your IRA or other retirement account,
- Donate through "Paypal", <http://donate.omfa-usa.org>
- Write a check to LATVIAN 50 YEAR OCCUPATION MUSEUM FUND SUPPORT GROUP USA (OMFA) c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon OH 44024?

All donations to OMFA are deductible from your income taxes. OMFA was founded 24 years ago to support the Occupation Museum now and in the long term. As a 501(c)3 charitable organization OMFA fully meets IRS requirements. You will receive the letter required by the IRS acknowledging your donation.

We are grateful for your continued generous support of the Museum of Occupation. Let us continue to support its important work!

*With questions please contact Irene Lazda, OMFA president:
lazdai@uwec.edu*

Atmiņas par Birutu un Dzintaru

Pulkstenis bija apmēram trīs no rīta, kad telefona zvans uzmodināja Birutu un Dzintaru Abulus 1993. gada 27. martā. Biju piemirsis, ka astoņas stundas šķir Latviju un Ameriku. Rīgā vēl darbojāmies, steidzāmies atrisināt piemērotu telpu jautājumu un iekārtot nupat projektēto Okupācijas muzeja izstādi, kad apzinājos, ka trūkst nepieciešamā finansiālā pamata. Kā pirmos iedomājos vecus paziņas Birutu un Dzintaru. Rīgā vēl bija darba diena, septiņi vakarā, kad zvanīju uzticamajiem draugiem. Ātri izstāstīju par muzeja projektu, atvainojos par necilvēcīgu agrā rīta traucējumu un lūdzu atbalsta ziedojumu muzejam. Bez kavēšanās Biruta solīja nozīmīgu summu. Tā Dzintars un Biruta kļuva par pirmajiem, kas lika finansiālu pamatu

Remembering Biruta and Dzintars

It was almost three in the morning when Biruta and Dzintars Abuls were awakened by the telephone call on 27 March 1993 - I had forgotten the eight hours that separate Latvia and the United States. In Riga, we were still working, hurrying to resolve the question of finding an appropriate space and installing the newly designed exposition of the Museum of Occupation, when I realized that we did not have the necessary finances. I immediately thought of close friends, Biruta and Dzintars. Apologizing for the telephone call at such an uncivilized hour, I quickly explained the Museum project and asked for a donation to support our work. Without a moment's hesitation, Biruta agreed to send a significant sum. So, Dzintars and Biruta became the first to lay the financial base for our undertaking - just one month after the project had been submitted

mūsu pasākumam tikai mēnesi pēc projekta iesniegšanas Kultūras ministrijā.

Biruta un Dzintars ieradās uz muzeja pirmā posma atklāšanu 1. jūlijā. Biruta daudzus gadus bija darbojusies trimdas latviešu sabiedrībā un ienesa pieredzi, enerģiju, lietderību un labvēlīgu noskaņu OM darbā. Ar apbrīnojamu enerģiju viņa iesaistījās plašā darba laukā. Viņa uzņēmās OMF preses sekretāres pienākumus. Katru mēnesi avīzē "Laiks" un vietējos apkārtrakstos varēja lasīt par jaunākajiem notikumiem, darbības pārskatu un par attiecībām ar valdību, risinot telpu jautājumu. Biruta arī uzņēmās finanšu lietvedes pienākumus. Viņa lika pirmos pamatus ziedotāju tīklam. Birutas līdzsvarotais un zinīgais padoms un ieteikumi bija neatsverams atbalsts tā laika OMF priekšsēdim (toreiz prezidentam), vadot OM attīstību. 1996. gadā Biruta aktīvi piedalījās, izstrādājot OMF statūtus. Reiz aizgājām uz Birutai pazīstamu advokātu biroju lūgt padomu juridiskos jautājumos. Saņēmām vairāk, nekā bijām cerējuši. Birojs nozīmēja advokātu Egonu Piķeli uzņemties pienākumus muzejā "pro bono"! Kādā atpūtas mirkli Biruta atzinās: "Esmu tiešām noņēmusies te zilās miesās." Biruta nenogurusi darbojās arī OMFA ziedojumu veicināšanā līdz 2002. gadam. Muzeja pirmie draugi un atbalstītāji nu aizgājuši Dieva mierā: Dzintars – 2019. gada 15. septembrī, Biruta – 2021. gada 11. janvārī.

Mēs vienmēr būsim pateicīgi viņiem par neatsveramo atbalstu un darbu muzeja tapšanā.

to the Ministry of Culture. Biruta and Dzintars flew to Riga to attend the unveiling of the first stage of the Museum exhibition on the first of July. Biruta had been active in Latvian society in the US and brought experience, energy, a practical approach, and good humor to the endeavor. With admirable energy, she became involved in all aspects of work on the project. She assumed the office of press secretary, assuring that every month subscribers could read in "Laiks" and local newsletters an account of recent Museum activities and follow negotiations with the government on the question of a permanent home for the Museum. Biruta took on the responsibility of overseeing finances and also laid the groundwork for a network of supporters. Her balanced and knowledgeable counsel and advice provided essential support to the chair (then president) in leading the development of the Museum. Once during a pause, she admitted, "I'm working myself to the bone here!" In 1996 Biruta actively participated in writing the OMF By-laws. One day, we sought advice on legal questions from a law firm that Biruta knew. We gained much more from this visit than we had anticipated – Egons Piķelis was designated "pro bono" legal consultant to the Museum. Biruta represented OMF on the OMFA board and worked tirelessly to promote support for the Museum until 2002. Friends and supporters of the Museum from its beginning, Dzintars was laid to rest on 15 September 2019 and Biruta on 11 January 2020. We will always remain grateful to them for their invaluable support in the development of the Museum.

Paulis Lazda

ILMĀRS KNAĢIS

(14.04.1926.–11.12.2020.)

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Latvijas Okupācijas muzeja saime dziļā cieņā piemin publicistu un sabiedrisko darbinieku Ilmāru Knagi.

The Latvian Occupation Museum Association and staff of the Museum remember with deep respect journalist and prominent public figure,
ILMĀRS KNAĢIS.

BIRUTA ABULS

(28.07.1929.–11.01.2021.)

ASTRĪDA JANSONE

(19.03.1930.–8.12.2020.)

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Latvijas Okupācijas muzeja saime sēro un izsaka līdzjūtību tuviniekiem par Astrīdas Jansones, ilggadējas muzeja atbalstītājas, aiziešanu.

The Latvian Occupation Museum Association and staff of the Museum mourn **ASTRĪDA JANSONE**, active Museum supporter for many years, and express their condolences to those close to her.

Okupācijas muzeja ziedotāji: 1993. gada aprīlis—2021. gada janvāris

Okupācijas muzeja ziedotāju pulku veido cilvēki, kas atšķiras ar dzīves pieredzi, dzīvo dažādās pasaules malās, runā dažādās valodās un pārstāv dažādas paaudzes, bet viņus vieno interese, uzticēšanās un atbalsts Latvijas Okupācijas muzejam.

Mēs atrodam visus ziedotāju datubāzē, kurā ieraksta ziņas par visiem ziedojušiem, kurus saņem muzeja pārstāvji ASV, Kanādā, Austrālijā, Lielbritānijā, kā arī tos, ko saņem Latvijā vai kas ziedoti internetā.

- ✓ Latvijas Okupācijas muzeja ziedotāju skaits — 7174.
No tiem privātpersonas — 6338.
- ✓ No visiem ziedotājiem šobrīd aktīvi — 4709.
(Neaktīvs ir ziedotājs, kas reģistrēts īpašos gadījumos, piemēram, kāda cilvēka jubilejas vai piemiņas kopziedojušām, kā arī organizācijas, kas beigušas darbību, un privātpersonas, kas devušās mūžibā.)
- ✓ Aktīvie ziedotāji dzīvo:
ASV — 3186
Kanādā — 731
Austrālijā — 276
Latvijā — 196
Vācijā — 51
Zviedrijā — 23.
Mazāks skaits ziedotāju reģistrēts arī Lielbritānijā, Belgijā, Brazīlijā, Dānijā, Francijā, Jaunzēlandē, Korejā, Norvēģijā, Portugālē, Venecuēlā, Ukrainā, Šveicē, Spānijā un Somijā.
- ✓ Pirmie divi ziedojuumi muzeja datubāzē reģistrēti 1993. gada 2. aprīlī. Biruta un Dzintars Abuls no ASV ziedoja 500 USD un Vija Muzikante no Austrālijas — 100 USD.
- ✓ Vislielākais ziedojuums noticis 2017. un 2018. gadā.
Divos maksājumos saņemts Jāzeps Šķēla atstātais testaments no Austrālijas — pavisam 3 270 250 AUD (2 152 561 eiro).
- ✓ Īpaši muzeja ēkas rekonstrukcijas un muzeja attīstības projektam “Nākotnes nams” ziedojuši 1063 ziedotāji. Ziedojumu vākšanas akcijā “Ceļamaize”, kas atbalsta muzeja atpakaļ pārcelšanos un darba atsākšanu muzeja ēkā Latviešu strēlnieku laukumā, ir piedalījušies 59 ziedotāji.
- ✓ 3491 ziedotājam tiek izsūtīts apkārtraksts.

Donors to the Occupation Museum April 1993 to January 2021

The Occupation Museum of Latvia receives financial support from people who live in various parts of the world, speak different languages, and represent several generations but all are interested in the work of the Museum and donate to support it.

We can find all contributors in the Museum's Donor Data base where every donation is registered that is received by the Museum representatives in the USA, Canada, Australia, United Kingdom, or in Latvia and through the internet.

- ✓ Total number of all the donors — 7174.
Including individual persons — 6338
- ✓ Of all the donors active numbers are presently — 4709.
The inactive member category includes donors in a group such as a celebration or commemoration, and also closed organisations and deceased individuals.
- ✓ The active donors live in:
USA — 3186
Canada — 731
Australia — 276
Latvia — 196
Germany — 51
Sweden — 23
A few active donors live also in the United Kingdom, Brazil, New Zealand, Belgium, Denmark, France, South Korea, Norway, Portugal, Venezuela, Ukraine, Switzerland, Spain, and Finland.
- ✓ The very first two donations were received on 2 April 1993: 500 USD from Biruta and Dzintars Abuls from the USA and 100 USD from Vija Muzikante from Australia.
- ✓ The very largest donation was received in 2017 and 2018 as the bequest of the last will and testament of Jāzeps Šķēls from Australia: the Museum received 3,270,250 AUD (2,152,561 EUR).
- ✓ Special donations for the reconstruction and enlargement of the Museum building have been received from 1063 donors. The new fund raising campaign “Ceļamaize” (sustenance for the journey) for the return and start of work in the renovated Museum building has so far attracted 59 donors.
- ✓ The Museum Newsletter is sent to 3491 donors.

Dokumentu, fotogrāfiju un priekšmetu dāvinātāji muzejam 2020. gadā

Edvīns Šnore, Mārtiņš Vesperis, Gundega Vilemsone, Viktors Eiduss, Juka Rislaki, Uldis Danbergs, Alberts Magone, Baiba Kangere, Ivars Dimdiņš, Laila Zakarīte, Oskars Gruziņš, Jānis Ēriks Runģis, Ilmārs Mežs, Dzintra Bungs, Uģis Prauliņš, Uldis Aizkalnietis, Marina Kondratjeva, Austris Grasis, Kārlis Dambītis, Uldis Neiburgs, Velta Holcmane, Jāna Aivare, Mārcis Broža, Rihards Pētersons, Daina Ozoliņa, Bruno Javoišs, Ervīns Šulcs, Mirdza Bērziņa, Uldis Lauciņš, Māra Kārkliņa, Valerija Mackevičiene, Dzintra Hirša, Danuta Kandele, Maija Cine, Imants Zemzaris, Vaira Gūtmane, Gunārs Villa, Lelde Neimane, Aija Mūrniece, Ieva Zuicena (Latvija); Paul Davis (ASV), Inese Auziņa-Smith (Lielbritānija), Sarma Zemīte (VFR), Daina Ezeriņš (Austrālija), Valdis Krādziņš (Austrālija), Ilze Cakare Laffee (ASV), Ruta Radvany (ASV), Irēna Smiltiņa (ASV), U. Haase (VFR), Vilmārs Strautiņš (ASV).

Donors of Documents, Photographs and Objects to the Museum in 2020

* Ziedojuumi Nākotnes Namam ● Donation for Museum reconstruction

++ Ziedojuumi “Ceļamaizei” ● Donation for “Ceļamaize”

Ar ziedojuumiem PIEMINĒTI ● Donations in MEMORY of a specific person

14. jūnija kolekte – USD 1295,- St. Pētersburgas Latv. ev. lut. draudze;
14. jūnijs – USD 50,- Rita Sēja;
Kārlis un Meta AVENS – USD 200,- Andrew un Ilze Bekeny;
Lidija BALODIS – USD 500,- Vilnis Balodis;
Benita BAUER SKRUNDA – USD 150,- Franz H. Bauer;
Tālis BERGS – USD 450,- Inta Grace;
Edgars BĒRZIŅŠ – USD 1000,- Aida Bērziņš;
Antons BRIŠKA – USD 500,- Aleksandrs Briška;
Gaida BURVIS – USD 300,- Biruta Kelley;
Arija DELVERS – USD 500,- Marcus Delvers;
Diāna FRANCIS – USD 50,- Biruta Wilson Puike;
Edīte FRANKLINA ZIRNĪTIS – USD 250,- Roberts Franklins;
Nikolajs GAIGALS – USD 100,- Kathleen Collins; 30,- Mary L. Dayton;
Olgerts un Eriks GĪLIS – USD 200,- Ināra Upīte;
Arturs GINTERS – USD 100,- Aija un John Sedlak;
Jānis GRAUDIŅŠ – EUR 400,- dēls Valdis Graudiņš++;
Haralds HEINE – USD 25,- Māra Brikovskis;
Teika IKSTRUMS – USD 500,- Jānis un Velta Lazda;

Alfreds JIRGENSONS – USD 100,- Dzidra Knecht;
Eduards KALNIŅŠ – USD 100,- Viesturs Kalniņš;
Dr. Kārlis KAUFMANIS – USD 100,- Dailons un Irina Stauvers;
Sergei KHRUSHCHEV – USD 15,- Robert Barney;
Juris KRUSTĀNS – USD 200,- Maija Šlesere ar ģimeni;
Arvīds KŪLĪTIS – USD 200,- Zinta Kūlīte; 100,- Dzidris un Monika Gobiņš; 50,- Agnese Lubis;
Silvija KURMINĀ-TŪBELIS – USD 50,- Kārlis Millers;
Kazimirs LAURS – USD 100,- Biruta Schultz; 50,- Lisa Edmondson;
Roberts LIEPINĀS – USD 100,- Aivars Krasts;
Gita LUKSTIŅĀ – EUR 500,- Jānis Lukstiņš;
Alma MAĀS – USD 100,- Andris Maās;
Marija un Rudolfs MAUĀE – USD 500,- Diane Citron Mauāe;
Valdis NODIEVS – USD 50,- Aira Lielzuika Nodievs;
Maigonis NORANS – USD 50,- Dagmara Lejnieks*;
Elga OZOLIŅĀ – USD 100,- Elga Krasts;
Kārlis un Sulamite OZOLIŅĀ – USD 500,- Andrew Ozolins;

Aija A. PAKULIS – USD 200,- Sarma Davidson;
Vija PALDE – USD 200,- Andris Faltens;
Verners PELNENS, kritis 1944. g. jūlijā – AUD 100,- Mirdza Gratz;
Jānis PENIKIS – USD 100,- Betty Zeps ar ģimeni;
Biruta PILMANIS – USD 100,- Ivars Sproģis;
Jānis PLĀTE – USD 200,- Anna un Mateus Ābele, Ilze ar ģimeni; Velga Plāte; Līga Ruperts; 100,- Latviskā mantojuma kreditsabiedrība; Elmārs Kalnaraups; Aivars Linde; Gunta Vilciņš; 50,- Inese Blanchard; Ivars Petrovskis; Dr. Ilga Švechs; Lidija Tarbunas; Marija un Brons Visockis; 30,- Grand Rapido Latviešu biedrība; 25,- Ilga Kalniņš; Eriks un Māra Zirnis; 20,- Baiba Lejiņa;
Jēkabs un Anna PODREČIKS – USD 500,- Juris Mačs;
Jānis PONE – USD 100,- Inara Grosskurth;
Anda RABACS FOSTER un Ilsa RABACS BAGBY – USD 200,- Ingrid Bagby; 50,- Patrick Foster;
Jānis RAUDIŅŠ – USD 20,- Juris Raudiņš;
Ilze ROZENBERGS – USD 100,- Dzintars Dzilna un Māra Grīslis;
Silvija RUTENBERGS – USD 50,- Kārlis Millers;
Rita SAULITIS – USD 100,- John Hendrickson;
Dr. Ilze SCHWARTZ – USD 1000,- Paulis un Irēne Lazda; Ilga B. Švechs; 500,- Dzintra Kukainis; 250,- Biruta Abuls; 200,- Juris un Olita Kīns; Vaira Pelēkis; Zigurds un Astrīda Rīders; Tālis Sēja; 120,- Edvīns Upītis; 100,- Anda un William Cook; Juris Gertners; Sarmīte Grava; Ināra Zariņš; Betty Zeps; Māra Zeps; Māra, Gunārs un Andris Ziediņš, Andris un Ieviņa Priede; 50,- Vilma Bolšteins; Kristine Resnins-Aschenbrener; 30,- Judith Richards; 25,- Velta Šulcs; Līga Zemesarājs;
Margarita SIDERS – USD 200,- Ilze Muehlenbachs;
Margarieta SKULTE – USD 50,- Irene Zandbergs;
Kuno SMITS – USD 100,- Ruta Krolls;
Andris STRAZDIŅŠ – USD 200,- Ilga Strazdiņš;
Harijs ŠAMILS – USD 1000,- Balva Šamils un Selga Pētersons ar ģimeni*; 25,- Lilija Sankalis;
Indulis ŠULCS – USD 50,- Harijs un Ausma Zikmanis;
Baiba VANAGS – USD 500,- meita Laura Ramanis;
Vija VELDZE ZANDBERGS – EUR 100,- Regīna Švarca;
Elmārs E. VĪTOLIŅŠ – USD 200,- Vitauts R. Vītolinš;
Rudolfs ZARIŅŠ – USD 150,- Raymond Zarins;
Hugo ZĒBERGS – USD 200,- Ligita Krumkalns;
Pauls ZELMENIS – USD 100,- Daina Apple Dravnieks;
Olga ZITTE – USD 20,- Benno Stāmurs.

Ar ziedojuumiem GODINĀTI ● Donations made to HONOR a specific person

(Nav ietverti ziedojuumi Kanādā)

Ilga ANDERSONS, 90 gadu jubilejā – EUR 300,- Marga un Uldis Lūsis;
Atzīmējot 18. novembri – AUD 700,- Natālija Neiburga++; 500,- DV Pertas nodaļa Austrālijā++; 90,- Vija Zars; 50,- Gunārs Freimanis; Inārs Kalniņš;
Inese AUZINA-SMITH, dzimšanas dienā – EUR 35,- Rūta Astra Jēkabsone; Rudīte Kalniņa;
Aldis un Edīte BIRZULIS – AUD 25,- Vita Kristovska;
Dzintra BUNGS, jubilejā – EUR 30,- Ģirts Jānis Zēgners.

Ziedojuumi DAŽĀDIEM MĒRĶIEM ● Donations for VARIOUS PURPOSES

(Nav ietverti visi ziedojuumi no Kanādas)

AUD

1000,- Natālija Neiburga*; **607,20** Ināra un Valdis Graudiņš; **500,-** Melburnas Latviešu organizāciju apvienība; **250,-** Sidnejas Latviešu biedrības vīru koris++; **200,-** Daina un Andris Jaunbērziņš; **150,-** Gunārs Freimanis (50,-++); Astride Lodēns++; **100,-** Juris un Margita Jakovics; Zane Riters un ģimene; Aija un Jānis Stambulis; Ilze Thomas; **60,-** Vija Zars++; **50,-** Jānis Kārkliņš++; Skaidrīte Veidnere++;

EUR

33 000,- DV Toronto nodaļa Kanādā*; **8000,-** Dzintra Bungs; **1000,-** Pēteris Simsons++; **600,-** DV Sidnejas nodaļa Austrālijā++; **500,-** Imants Balodis; **250,-** Maksims Strunks++; Maksims un Gisela Elisabeth Strunks (100,-++); **213,-** NBS štāba bataljona karavīri; **200,-** Vitālijs Būcēns; Ivars Švānfelde (100,-*) (100,-++); **100,-** Rīgas Lutera

Evaņģēliski luteriskā draudze; Āris Avens; Ilmārs Mežs++; Solvita Vība++; **50,-** Jāna Aivare; Laimdota Bergite++; Oskars Gruziņš++; Michael Lasleben; Baiba Nollendorfa++; Lauma Zvidriņa++; **20,-** Adam Herl; **15,-** Ruta Pazdere; **3,66** Inese Jansone (0,33++);

USD

25 000,- anonīms; **20 000,-** anonīms*; Pēteris un Marta Balodis; **10 000,-** Edward Anders; **6000,-** Valters Nollendorfs un Aija Ebdene++; **5200,-** Arturs Grava; **3000,-** Dr. Sigrida Renigers; **2000,-** Daira Skriblis; **1800,-** anonīms; **1200,-** Arvids Davidsons; **1000,-** Vija un George Bowles; Maija Erdmanis-Bailey; Valdis un Austra Liepa; Uldis Sīpols ar ģimeni; **700,-** Antra Thrasher Zariņš; **600,-** Sarma Davidson; Karen Greever; **520,-** Vaira Pelēkis Christopher; **500,-** Grand Rapidu Latv. Aglonas Dievmātes katoļu draudze; Ģenerāla Kārļa Gopera fonds ASV; Vašingtonas štata Latviešu biedrība; Brigita un Brian Balarām; Dainis Bisenieks; Emilia Eglitis; Maksis Grīns; Imants un Maija Ikstrums; Aivars Kuplis; Andrejs un Anna Lazda; Maija Martin; Astrida Melgalvis; Ināra Reinis++; Uldis Sīpols; Juris Upatnieks; Regīna Vijums; **400,-** Gunta Harvey; Ilmārs Kalniņš; Aristids Ratermanis; Baiba Rosenkranz un Ilze Pauliņš; Andris un Biruta Sprūds; **350,-** Āra Pumpurs; Edvīns Upītis; **300,-** Grand Rapidu Katoļu draudzes Dāmu saime; Sigurds Brīvkalns; Rita Drone; Ilze un Michael Geller; Ārijs un Gunta Pakalns; Ilga Strazdiņš++; Sylvia Ūdris; **270,-** Juris Mežinskis; **251,-** Leonids Ziverts; **250,-** Indianapoles Latv. ev. lut. draudze; Milvoku Sv. Trīsvienības latv. ev. luter. draudze; Māris Lapiņš; Dailons un Irina Stauvers; **200,-** Grand Rapidu Latviešu biedrība; Skenektedijas Latv. ev. lut. draudze; John Apinis; Liega Arnett; Ārija Brikmanis++; Andris Faltens; Ģirts un Rasma Kundziņš; Dr. Manfreds un Martha Munters; Ausma Nonacs; Gatis Plūme; Andrew Robins; Dace Sprecher; Paul Upsons; **170,-** Vita Bite; **150,-** Arvīds un Zinta Kūlīts; Andra Nollendorfs ar vīru++; Andris un Inara Rogainis; Tālis Sēja; Jānis Zvargulis; **125,-** Māris Roze; **100,-** Indianas Latv. pensionāru biedrība; Nujorkas Latv. ev. lut. draudzes Salas novada Dāmu komiteja; Saginavas Latviešu klubs; John Abele; Jānis un Daine Auziņš; Maija Bedelis; Pārsla Blāķis; Gunars Borsteins; Biruta Cap; Raimond Cerbins; Andrew un Pamela Daugavietis; Ilmārs un Erita Dzilna; John Ericson; Gunars un Maija Fricsons;

Sigurds Fromholds; Dzidris un Monika Gobiņš; Līga Gonzalez; Ieva O. Hartwell; Sibilla Hershey; Aija Horton; Mārtiņš Isaks; Valdis Jodais; Jānis un Karen Karps; Rainis J. Krīgens; Ģirts un Christine Krūze; Agate Nesaule; Velga un Jānis Plāte; Mārīte Plūme; Imants Praudiņš; Vita Ramanis; Ieva Rasmussen; Andris Ritelis; Aldis Simsons; Ojars Strauss; Māris Štolcers; Martin B. Tatuch; Imants un Apolonija Timrots; Andris Ūdris; Dr. Dzintris Vallis; Biruta Vārsbergs; Arthur Vedejs; Ieva Vidners; Brons un Marija Visockis; Aivars un Vija Zeltiņš; Ausma un Ēriks Ziediņš; Valda Ziemelis; Ruta Zunde; **75,-** Arnold Abele; Ojārs Brūveris; Imants Kalniņš; **70,-** Ivars Petrovskis; **50,-** Anna Ābele; Andrejs Bacians; Zane Balks-Russell; Osvalds Belte; Andris Berzins; Elita Berzins; Jānis Bicevskis; Inese Blanchard; Pēteris un Biruta Briedis; Olģerts Cakars; Anna Dauksts; Gunta Douglas; Inese un Uldis Erdmanis; Ina Fogels; Diana Francis; Marta Grinbergs; Jānis Jansons; Olga Jansons; Gunta Kaljo; Gunta un Gvido Kaljo; Maigonis Krūmiņš; Irēne Lazda; Sarma Liepiņš Muižnieks++; Gerold Luss; Dace Madore; Ruta Majumdar; Paul Maldutis; Chelsea McCabe; Vilmars Melbardis; Miervaldis Mierīņš; Dace Nichols; Avany Penaherrera; Velta Purmalis; John Rikans; Daina Romualdi; Andris un Ilze Runka; Dr. Ivars Sproģis; Līga Stam Ziemelis; Valdis Tums; Juris Udris; Gunta Usis; Dzintris Vallis; Jana Varlejs; Valda Zemesarājs; **45,-** Jānis Pogulis; **40,-** Valdis Keris; **35,-** Lisa Edmondson; Guntis Puriņš; Vitolds Vītums; **30,-** Ligita Andersons; Dagnija Bite; Ingrīda Heinze; Ints Rupners; Irene Ūdris Misa; Edmund Zadvinskis; Eriks un Māra Zirnis; **25,-** Jānis Bērziņš; Jane Boldenow; Ilga Kalniņš; Baiba Lejiņš; Miervalds Malcenieks; Irene Mednis; Māris Mežs; Nora Mičule; Joan Robins; Vija Sulte; Uldis Šutka; Irena Vanuška; **20,-** Nellie Barkans; Māra Davis; Juris Kalnajs; Artūrs Kazlovskis; Juris Kīns; Dr. Mark un Ināra Liepa; Ilze Resnis; Tereze Vavere; **10,-** Renate Polan; **5,-** Eriks Kākulis.

KĻŪDAS LABOJUMS**50. apkātraksta 8. lpp.**

“Bez šāviena 1941. gada 17. jūnijā ar tankiem Rīgā iebrauc padomju armija...” Pareizi jābūt: “Bez šāviena 1940. gada 17. jūnijā ar tankiem Rīgā iebrauc Sarkanā armija...”

CORRECTION NOTICE**Newsletter No. 50 p. 8:**

“Without firing a shot, on 17 June 1941, Soviet Army tanks entered Riga...” The correct text is “Without firing a shot, on 17 June 1940, Red Army tanks entered Riga...”

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojumu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne

Ziedojumus muzejam un grāmatu pasūtinājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Lielbritānijā:

Inese A. Smith
36 Fairmount Drive
Loughborough
LE11 3JR, United Kingdom.
ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o
Ilze Resnis, 10930 Nollywood
Drive, Chardon, OH 44024, USA.
Ziedojumi atskaitāmi, aprēķinot
ienākumu nodokļus.
Ar kredītkarti, lietojot OMFA "PayPal"
adresi <http://donate.omfa-usa.org>
Kanādā: čeki rakstāmi LRDF
("Latvia Relief and Development

Fund") ar piezīmi "ziedojuums
Okupācijas muzejam", c/o Dagnija
Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean,
ON K2H 5J2, Canada. Ziedojuumi
atskaitāmi no Kanādas federālajiem
ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi "SLS –
Okupacijas muzejs" un sūtāmi: Ināra
Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick,
NSW 2031, Australia.
Dnister Credit Cooperative /SLS
Okupacijas muzejs
BSB 704235/ Konta nr. 00017209

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā,
Raiņa bulvārī 7, Rīgā,
LV-1050,
SEB banka,
kods UNLALV2X, konta
nr. LV67UNLA0002400700517.
Muzejā var ziedot ar kredītkarti.

Ar kredītkarti vai "PayPal" tiešsaistē
muzeja mājaslapā www.omf.lv

Par veikto ziedojumu rakstiet:
ziedojuumi@omf.lv

Apkārtraksts nr. 51, 2021. gada martā
Rīgā.
Iznāk trīs reizes gadā.
ISSN 1407-3668.
Redaktores Līga Strazda un Inese
Jansone. Korektors un maketētājs Jānis
Kulmanis. Tulkotāji Filips Birzulis,
Irēne Lazda, Juris Mežinskis un
Gundega Michele.

Latvijas Okupācijas muzejs,
Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050

Tālruņi: birojs – 67212715,
Izglītības nodaļa – 67211030
www.omip.lv
Fakss 67229255
E-pasts: omf@latnet.lv
Mājaslapa: www.omf.lv
www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Ja informāciju par muzeja aktualitātēm
vēlaties saņemt biežāk vai apkārtrakstu
saņemt elektroniski, lūdzu, paziņojiet
mums savu e-pasta adresi, rakstot uz
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv.

If you would like to receive current
information about Museum activities
or this Newsletter electronically,
please send us your e-mail address to
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv